Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT SỐ 160 GIÁ MỖI SỐ 0 $ 05 NGÀY THỨ NĂM 1er AOUT 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne
GIÂY THÉP NÓI: 324

Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-BA

«Thế giới sau nầy là thế giới của ai ?»

DEPOT LEGAL •INDOCHINE• Nº 11163

Một ngày đáng nhớ: 1er Août

1er AOÛT LÀ NGÀY GÌ ?

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

. . . . .Người biết chẳng nói chi, phần nhiều người không biết lại tò mò hỏi: «1er Août là ngày gì ?

. . .

1er Août là ngày gì ? Ấy là ngày các nước đế quốc ở Âu-châu bắt đầu hiệp lại, mà đánh giết tàn hại nhau từ năm 1914 đến 1918 mới giứt. Từ ấy nhẫn nay, đúng 15 năm chẵn. Máu tuy không còn chảy xương tuy không còn phơi nhưng cái tiếng giặc giã vẫn còn in sâu trong trí não loài người ai nghe đến mà không rùn mình rởn ốc. Hết giết nhau bằng súng đạn, khí độc, tới trở lại giết nhau bằng đồng tiền, miếng ăn.

Thời kỳ giặc khí giới đã qua bây giờ đây là thời kỳ giặc *kinh tế*. Mạnh thì sống, yếu thì chết nào biết có nhân đạo là gì ! Âu Mỹ đánh nhau xong, ai thua, ai thắng ?

— Khéo hỏi thì thôi ! Thời Anh, Mỹ, Pháp thắng chớ ai. Thời Đức, Áo, Thổ thua chớ ai.

— Không phải. *Không* phải. Dòm ở ngoài có như thế, song xét về bề trong, nước nào cũng thua hết cả. Vì nước nào cũng chịu tổn hại, hoặc về đất cát, hoặc về tiền bạc, hoặc về binh lương, khác nhau chỉ có nhiều ít mà thôi. . . . .

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Sau khi giặc Âu-Châu yên rồi ai ai cũng nói giảm binh bị, trừ chiến tranh . . . .

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Coi một việc quân phí không thì đủ biết, còn nói chi đến việc quân lính, súng ống, tàu binh, tàu lặn, máy bay trên trời máy bay dưới nước. Nước nào, nước nấy cũng đua nhau mà sắm, ai lại nhượng ai, tuy nói để phòng hờ, giữ sự trị an cho nước mình, ai biết đâu không để gây chiến họa về sau nầy ? Chiến họa tương lai, thiên về mặt về hóa học và cơ khí.

«Bôm» bây giờ quân 4 lần công hiệu hơn năm 1918; tàu bay mau từ 50 đến 60 %, nhiều hơn, súng bắn bây giờ đến 6.7 lần lẹ hơn.

Xin kể số máy bay vừa trên trời vừa dưới nước, của một vài cường quốc ra sau nầy

Phi-thoàn và Thủy-phi-thoàn

	1923	1928	1930 (dự tính)
Anh	408	850	1.000 tới 1.200
Mỹ	520	950	1 200 tới 1.300
Nhựt	150	473	600 tới 800
Đức	145	512	»
Ý	250	600	1.000 tới 1.200
Pháp	1.350	2.800	3.000 tới 3.200
Cộng	2.823	6.187	6 800 tới 7.700

Xem đó thì đủ hiểu. . . .

Vì thấy cái tình thế giặc giã e một ngày kia xảy ra nữa, nên bọn lao động ở thế giới mới định mượn ngày 1er Août là ngày kỷ niệm chiến tranh . . . .» để đình công phản kháng nhứt sự chiến tranh và sau để xin tăng lương thêm lên, giữ cái luật làm một ngày 8 giờ. . . . .

Ý nghĩa ngày 1er Aout đối với lao động thờ cây cờ đỏ, có như thế, ...

Văn-Trình

Báo ở Hai-Phong

Chiều thứ ba rồi một trận bão ít mạnh đi ngang qua Haiphong lối 6 giờ sớm mai, phá hại cũng bộn. Ở chính giữa thành, nóc nhà tróc; ở xóm người mình ở thì nhà lá hư sập.

Nhiều cây ngã nằm ngang đường không cho xe cộ chạy được. Nước tràn ngập nhà cửa. Ghe tàu trôi. Một chiếc tàu chạy hơi nước đậu ở bến đò Bình đông chìm mất. Không có người nào chết.

Trận bão nầy nhắm xuống Tây nam mà đi lần lần theo bờ biển Bắc kỳ, tới đâu thì phá hại đến đó.

Ở Hanoi và các tỉnh ở gần bờ biển thì có mưa to gió mạnh lắm. Sông Nhị Hà chảy tràn lên mạnh lắm. Người ta lo phòng thế riêng gìn giữ các bờ đê.

Hôm nay, 1er Août, Tòa đại-hình xử vụ Phạm-văn-Kim

bắn quan bồi thẩm Nadaillat

Tưởng ai cũng còn nhớ hôm buổi chiều ngày 22 mars, quan bồi thẩm Nadaillat đương ngồi làm việc trong phòng văn với ông lục sự Sisco. Thình lình, một người xô cửa bước vào, hai tay cầm hai cây súng sáu. Tên nầy nhắm quan bồi thẩm bắn trật. Muốn bắn dồi thêm, nhưng súng mắc kẹt: không nổ.

Trong lúc đó, có thầy Lê-văn-Chất, cũng đương ngồi làm việc ở đó, xách ghế liệng nhằm Phạm-văn-Kim. *Trúng* Kim, Kim nhảy ra cửa sổ chạy trốn. Chạy tuốt tới đường Larclauze thì bị bắt.

Nhớ xem tiểu thuyết mới «Chưa dứt đường thế» nơi phụ trương, hay lắm.

Thể lệ cuộc thi quốc-sử của Thần-Chung

Vì theo ý muốn của phần đông trong các vị độc-giả đã gởi thơ đến cho bổn-báo bàn, nên nay xin sửa thể lệ cuộc thi nầy cho đặng giản tiện thêm một chút.

Cuộc thi chia ra làm hai giải:

1· Giải thưởng sắp sổ.
2· Giải thưởng về luận thuyết.

1. — Giải thưởng sắp sổ

Ai muốn dự thi, thì cứ lựa trong ba chục cái biên bản có hình có ép sự tích các danh nhơn nước Việt của Thần-Chung đương đăng mà cắt ra 10 tấm, sắp thành một cái sổ từ 1 đến 10 theo ý mình lựa.

Sắp rồi, xin biên rõ tên họ đính theo sổ sắp và mười tấm biên bản nói trên kia mà gởi cho bổn-báo. Và nhớ đề ngoài bao thơ: Cuộc thi quốc-sử.

Phần thưởng

Hạng nhứt	300	đồng
Hạng nhì	200	id
Hạng ba	100	id

2 — Giải thưởng luận thuyết

Ai muốn dự thi về giải thưởng nầy, thì cứ lựa 1 người trong số 30 người của bổn-báo đã đăng rồi làm một bài luận thuyết đừng dài quá 3 trương mà cắt nghĩa tại sao, vì ý gì mà mình lại lựa người ấy cho là bực nhứt trong sử Việt.

Phần thưởng

Hạng nhứt	200	đồng
Hạng nhì	150	id
Hạng ba	50	id

Điều nên chú ý

Theo như thể lệ mới nầy về phần thưởng sắp sổ, ai dự thi cũng được, cứ lựa 10 tên là đủ.

Còn những kẻ nào, bấy lâu nay hoặc không đọc Thần-Chung, hoặc quên giữ đủ mấy tờ biên-bản, thì ngay bây giờ cứ khi sự giữ đủ mấy cái biên bản kể từ ngày mai. Vì chừng đủ rồi bổn-báo sẽ đăng lại vào phụ trương mấy cái biên bản đã xuất bản rồi.

Thần-Chung

Thấy chuyện nầy, nhớ chuyện kia

Chuyện mà tôi nhớ đây không phải ở bên mình, ở mà ở bên Ấn-Độ, cách đâu chừng một tháng nay. Ấy là chuyện Leslie Hutchinson bị bắt, và cái án 31 người thợ ở Meerut.

Leslie Hutchinson là một nhà viết báo thanh niên, trước có phụ bút cho báo *Daily Mail* ở Bombay, sau về lãnh chủ bút tờ báo *New Spark* là tờ báo của đảng thợ thuyền lao nông ở Ấn độ. Leslie Hutchinson vì nhờ các bạn quá yêu bảo mình lên chức hội trưởng cái công đoàn *Girni Kamgar* (cây cờ đỏ), có 65 000 đảng viên, mới tháng trước đồng công làm «reo» trong các xưởng tơ lụa ở Bombay vì đó mà ông hội trưởng và 31 người đầu đảng khác bị bắt, chở đem về Meerut mà xử. Xử xa thiên hạ, xử—có lựa tòa riêng, có đặt quan chưởng-lý riêng. Các người bị xử có đánh giây thép cho lãnh tụ đảng lao động Mac Donald, hiện kiêm làm Thủ Tướng nước Anh, nhưng ngài làm thinh nín luôn... Ở đâu, cũng vậy.

Hay Nhớ

M. Briand
Thủ tướng mới

Đề phòng ngày 1er Aout

Ở Pháp ông Tardieu, Nội-vụ bộ thượng thơ, hạ định với các quan cảnh sát chánh để lo phương thế phòng hờ ngày 1er Août. Chánh phủ cấm nhặc các cuộc biểu tình, các cuộc tựu tập, các cuộc kéo bầng đi ngoài đường.

Ai cản không cho người thong thả làm việc, ai trèo kéo người ta, ai đá động đến các tay cảnh sát đều bị chánh phủ trừng trị rất nghiêm nhặc.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Chiếc Zeppelin bay qua Mỹ Quốc

Đêm thứ tư rạng mặt thứ. Âm nả, tại chiếc Comte Zeppelin ở nước Đức sécát nầy bay qua nước Mỹ.

Một căn bịnh quá mất

Ấy là căn bịnh của vua George V, đương kiêm quân vương nước Anh. Người ta tính rằng từ tháng 11 năm ngoái đến vua xáng bịnh đến bây giờ, tốn cả thảy qua hơn 10 triệu francs.

Nhưng đã hết tốn đâu. Tuy Đức kim Thượng đã dứng rồi, nhưng các quan ngự y đồng nói rằng Đức vua c-ưa trật lành hẳn đâu. Đầu đến mùa xuân sang năm mới hẳng thiệt mạnh. Vả từ giờ đến đó phải bỏ nước Anh mà một đề đến xứ khác bóng thái dương tỏ rạng hơn, nên chắc còn nhiều khoản tốn phí thêm trên cái số 10 triệu đó nữa.

Lời tục có nói: «Nhà giàu đứt tay bằng ăn mày đổ ruột» Nhà giàu mà còn vậy huống gì nhà vua, phú hữu tứ hải.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Duật bạng tương-trì,
Ngư-nhân thọ hại !

Trong sách Tàu có một câu mà Annam ta đã dùng quen như tục-ngữ rằng: «Duật bạng tương trì, ngư nhân đắc lợi.» Nghĩa là con nghêu với con cò dần co nhau, người thuyền-chài bắt cả hai con. Vì cũng như hai người tranh nhau việc gì đó, rồi hai bên cũng hỏng cả, chỉ người thứ ba được lợi.

Nhưng có việc lại khác. Hai bên tranh nhau chưa biết bên nào được, mà những người ở giữa bị hại to.

Ấy vậy, ta có thể nói trái lại rằng: «Duật bạng tương trì, ngư-nhân thọ hại !»

Ấy là việc hiện tại ở chợ mới Saigon, một bên là sở Đốc-lý thành-phố, một bên là bạn hàng, hai bên dằn-co nhau những người mua ăn ở giữa chịu thiệt vô-cùng.

Số là thuở nay những bạn hàng bán rau, bán gà vịt đều dọn hàng ra xung quanh chợ mà bán. Mới rồi sở Đốc-lý có lịnh cải-cách mọi việc ở chợ bèn cấm họ không được dọn hàng như trước; mà phải dọn ra một chỗ riêng.

Bạn hàng không chịu, nói rằng dọn hàng ra trong chỗ xa ấy tất sẽ không ma nào đến mà mua cho cả. Bèn rủ nhau bỏ chợ, không đi bán. Họ làm như vậy định để làm ngặt chơi, rồi lấy cớ ấy mà ép sở Đốc-lý phải để y như cũ. Nhưng bên sở Đốc lý cũng cứ việc giữ lấy, không chịu nhượng bộ.

Ấy là việc mới xảy ra chưa được một tuần lễ nay.

Ngày bữa qua đây thì bạn hàng bán gà vịt cũng đã có đi bán lơ-thơ. Nhưng phần đông thì còn cứ việc lì gan không chịu họp chợ.

Bởi vậy gà vịt mấy bữa nay ở chợ lên giá lắm. Con gà 5 cắc mấy bữa trước thì bữa nay đến một đồng hai. Mấy nhà phong lưu thường bữa sang ăn một con gà thì vài hôm nay chịu nhịn.

Tân-Việt tuy không phải là tay phong-lưu, ăn uống sung sướng như người ta, nhưng cũng là một người trong đám thọ hại đó, vì thế nào cũng có chịu ảnh-hưởng ít nhiều. Nhưng mà nói thiệt, Tân-Việt đây không phàn nàn chi hết, tha bằng lòng ăn dắt đỏ mà để coi hai bên dằn-co nhau cho đến cuối cùng. Cứ, làm giá tới đi, đừng ai điều-đình hết, đừng ai chịu nhượng-bộ hết, coi chơi.

Tân-Việt chỉ phàn nàn riêng cho mình, chớ phải chi mình là gà vịt thì nhơn cơ-hội nầy mình nằm chềnh-hềnh ra giữa chợ đó mà bắt giá lên, thì khoái là bao nhiêu !

Mà sự ao ước đó không phải là viễn vông. Người ta cũng có hồi lên giá thình lình như gà chợ Saigon độ nầy mà.

Tân-Việt

M. Poincaré
Thủ tướng cũ

Vấn-đề nước Pháp mắc nợ Anh và Mỹ

Giặc yên đã 11 năm rồi. Mà vấn đề tiền nợ của Pháp mắc Anh và Mỹ chưa yên được. Vì cái vấn đề nầy rắc rối lắm, nó có liên với vấn đề bồi thường của nước Đức, nên Hạ-nghị-viện và Thượng nghị viện Pháp bấy lâu nay bàn cãi mãi, đợi cho tới khi quan phủ tướng Poincaré mang bịnh nặng từ chức, mới bỏ thăm chịu duyệt y. Cái vấn đề rất quan hệ nầy đối với tiền tài và sanh mạng nước *Pháp*, trong một bài báo vắn tắc, không thể nói rõ ràng được, xin kể những điều đại khái ta nên biết mà thôi.

. . .

Từ khi vấn-đề bồi thường và nần-nợ nổi lên, thì có ba cái chương trình ra đời:

1· Chương trình Bonar Law
2· Chương trình Dawes
3· Chương trình Owen Young

Cái chương trình Bonar Law không trừ bỏ nợ nước Mỹ, và lại buộc nước Pháp bỏ hết vàng của mình gởi ở Ngân hàng nước Anh đi, nên nước Pháp, nước Bỉ, và nước Ý không công nhận được. Nước Pháp không công nhận, mới chiếm cứ phía tay trái miền sông Rhin (La Ruhr) là miếng giàu than đá, để buộc nước Đức có bồi thường cho Pháp, thì Pháp mới có tiền mà trả cho Anh, Mỹ. Khi nước Pháp chiếm cứ La Ruhr thì hai chánh Phủ Anh Pháp thương lượng nhau về chuyện nần nợ. Bên Pháp thì đinh ninh nói rằng: «Chúng tôi không chạy chối nợ của chúng tôi mắc các ông, song các ông phải làm sao cho nước Đức trả nợ cho chúng tôi, thì chúng tôi mới trả cho các ông được chớ !»

Cái chương trình Dawes nầy sanh ra từ đó để thế cho chương trình Bonard Law. Trước khi cái chương trình nầy ra đời, thì hai bên thương lượng với nhau, nước Anh chịu công nhận vấn đề nần nợ có tương quan với vấn đề bồi thường. Nhưng sau khi chương trình Dawes ra đời, thì ý kiến chánh phủ Anh lại đổi khác. Nhưng hai bên cũng cứ điều đình với nhau, kết quả thì hai bên phái ông Caillaux và Churchill lập một cái điều ước khác.

Cứ theo thờ hiệp ước này, thì lúc nào nước Đức dùng dằng không chịu trả, thì nước Pháp được phép thương lượng lại cái điều ước khác.

Đó là về việc tiền nợ đối với nước Anh còn về tiền nợ đối với nước Mỹ, thì có bản điều-ước Bérenger-Mellon. Có bề bớt một thêm hai mất, nên cái chương trình Young lại ra đời. Các nhà chuyên-môn tài chánh họp nhau lại bàn cãi về vấn đề bồi thường của nước Đức và tiền nợ của nước Pháp mãi ở Paris, sau mới chịu công nhận hai điều nầy:

1· Lấy chương trình Owen Young mà thế cho chương trình Dawes.

2· Chia ra từ năm mà trả.

Theo cái chương trình Young thì nước Pháp phải trả nợ cho nước Mỹ trong 62 năm kể từ 15 Juin 1926 tới 15 Juin 1987 thì hết. Cộng chung số nợ ấy lại là 4 025.000.000 mỹ kim (dollar).

Bắt từ 15 Juin thì trả 30.000 000 đô la, lần hồi mỗi năm mỗi trả vừa vốn vừa lời, càng ngày càng tăng. chí năm 1987 thì trả 113. 694. 786, đô-la thì hết.

Nước Pháp hoặc trả bằng tiền mặt, hay là số quốc trái. Đại để cách trả nợ như vậy, chớ còn nhiều điều rắc rối nữa ta không cần biết làm gì.

— «Trả thì chúng tôi trả, còn nước Đức các ông mới tính cho tôi làm sao đây !»

Nước Mỹ trả lời rằng: «Nước Đức, có ăn thua gì đến việc nần nợ này đâu. Các ngài đã ký tên chịu nhận số nợ, thì các ngài cứ y lời hẹn, các ngài cứ trả. Chúng tôi nào biết nước Đức có ăn thua gì ! Trả không thì chúng tôi khánh tận các ngài.»

Nước Mỹ quyết liệt, nước Pháp mới tính sao đây ? — Bây giờ các chính đảng nước Pháp can thiệp vào để giải quyết vấn đề phiền phức nầy.

Quan thủ tướng Poincaré thì muốn công nhận vấn đề nầy bằng một đạo chỉ dụ (*décret*) mà thôi, các ngài nghị viên không bằng lòng cho làm như vậy là làm mất quyền của Hạ-nghị-Viện. Nên phải cần một đạo luật (loi) công-nhận mới được. Cái ý-kiến sau nầy đắc thắng. Về bên chánh phủ thì ông Poincaré nhận rằng chương trình Young làm cho hai cái vấn đề bồi thường và trái khoản liên lạc nhau được, vì có lập cái *Quốc tế ngân hàng* để cho Âu-Châu liên lạc nhau về đường tài chánh nên muốn nhận tiền nợ nước Mỹ không có cái khoản phòng-hờ (clause de sauvegarde). Khoản phòng-hờ là khoản gì ? Nếu nước *Đức* chịu trả thì Pháp trả cho nước Mỹ bằng không... Các đảng mới nổi lên phản đối, và dư luận Pháp mới ùng ùng sôi lên.

Phái tả, ông *Herriot*, lãnh tụ đảng xã hội cấp tiến, và ông *Vincent Auriol* lãnh tụ đảng xã hội cực lực phản đối ông Poincaré trong mấy buổi hội đồng. Phái cực tả là đảng cộng sản, Ông Marcel Cachin làm đầu cũng vậy.

Các ngài nầy nói: «Trong cái thời hạn 62 năm dài đằng đẳng kia, biết nước Đức có chịu thành tín mà trả mãi cho mình không? Nếu không thì mình lại phải cong lưng trả cho nước Đức. Giặc nầy ngày nay ai hưởng mà để cho con cháu mình ngày sau phải chịu thiệt hại nhiều. Có phải mình bó tay mà chịu cho cái chủ nghĩa đế quốc cha đạp không ?»

Ông *Raynaud* thay mặt cho đảng viên cộng hòa ôn-hòa (republicain modéré) bảo chừa việc công nhận ấy, và bày trước mặt Hạ nghị Viện hai điều nầy: không công nhận từ là không phải nghịch với Anh và Mỹ mà thôi, mà lại còn nghịch với các nước đã công nhận hai là công nhận, nhưng phải có chỗ phòng hờ, và các nước Âu-châu nên hiệp nhau làm một để đối phó với nước Mỹ, ông *Léon Blum*, lãnh tụ đảng xã hội hiệp nhứt thì theo chánh phủ.

Còn ông Gernut, nhân danh các ngài độc lập phía tả, và ông *Champetier de Ribes*, nhơn danh các ngài dân chủ bình dân, cũng ưng thuận sự công nhận, cho rằng sự công-nhận ấy rất cần-thiết cho cái danh dự nước Pháp, nhưng hai ngài nầy xin nước Pháp cho có nợ mình hay rằng người ta trả cho mình bấy nhiêu thì mình trả bấy nhiêu. Tóm lại, ai cũng muốn lôi kéo nước Đức vào, nhưng cái khoản phòng hờ ấy không có tính là bao nhiêu, vì nếu nước Đức trả không kham thì cái tình thế đổi khác hẳn, thì có lẽ phải sửa đổi cả mấy bản hiệp ước lại hết. (19 Juillet).

Trước ngày nầy ông Poincaré đã đau rồi ông Briand thế cho ngài. Ông Briand thương lượng

Cuộc du-lịch

Nam-kỳ Cao-mên Trung-kỳ của « Auto-Ecole » tổ-chức

(*Tiếp theo*)

Siem Ream le 22 Juillet 1929

Từ Roam đến Bockor

Như tôi đã nói trong bài trước, 8 giờ tối ngày 19 Juillet thì chúng tôi đến Réam.

Réam, tức tiếng Annam ta thường kêu lầm là *Hòn-vân*, (*vì Hòn-vân ở gần bên Ream, nhưng không phải Ream*), vốn là một cái doi đất nhỏ ở bờ biển Cao-mên, hình thể xem trên địa đồ cũng hơi mường tượng như doi đất *Tourane* ở bờ biển Trung kỳ, nhưng Ream thì nhỏ hơn Tourane nhiều lắm.

Khi xe vừa đến đó, thì các anh em du lịch ai nấy trông thấy cũng phát rầu.

Vì vụt gió đêm, ầm ầm sóng biển, một vùng trời nước bao la trước sau nào thấy ai mà hỏi-han ? . . . .

Chỉ thấy bên lề đường lơ thơ mấy nóc nhà con, then gài cửa đóng, bởi vì ở một nơi hẻo lánh như nơi này, mặt trời mọc thì

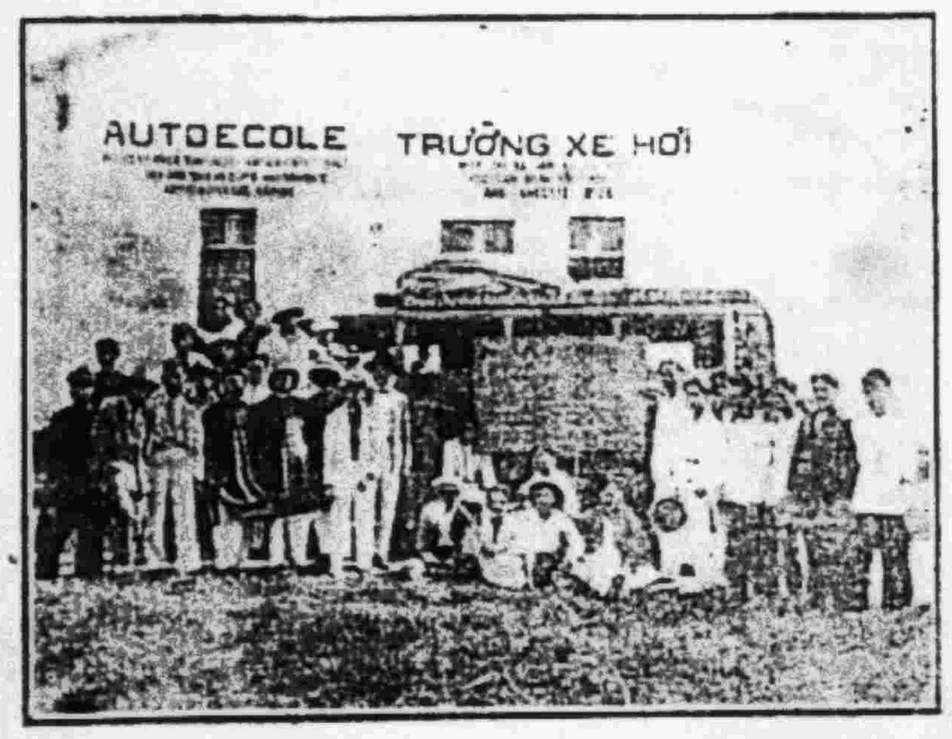

người ta dậy, mặt trời lặn thì người ta ngủ, chớ đến giờ chúng tôi ghé đây thì ai còn thức mà làm gì ?

Sơn cùng thủy tận nghi vô lộ,
Liễu ban hoa minh biệt hữu-thôn.

Giang sơn của tạo hóa gây dựng đến đâu, thì người ta cũng theo đến đó. Lúc còn nhỏ học sách địa dư, lấy ý tưởng riêng của mình mà suy nghĩ, thì tưởng có nhiều chỗ đất người ta không ai để chơn đến làm chi. Nay đi ra mới biết rằng chỗ nào cũng rất rải có chút đỉnh người ta hết thảy.

Xe đi tới mấy chục thước tây nữa, thì gặp một tên Cao-mên trẻ tuổi, đương đi thả lưới ở đó. Ông *Trịnh-hưng-Ngẫu* và ông *Nguyễn* (ở Rachgia) mới dùng tiếng làng Thổ (*langue Cambodgienne*) mà nói chuyện với nó thì té ra mới biết ở Réam vẫn có chợ, nhưng trời ơi ! — Chợ tức là cái dãy nhà tranh lơ thơ mà tôi mới nói hồi nãy đó.

Nhơn gặp sự tình cờ này, làm cho tôi nghĩ rằng sự học tiếng nước ngoài là sự cần yếu thứ nhứt cho những ai là người muốn du lịch. Đừng nói đi xa làm chi, như trong cuộc du lịch của chúng tôi đây, mà nếu không có ai biết tiếng các chú và tiếng Cao-mên, thì cũng đã thấy có nhiều khi bất tiện cho mình lắm.

Rồi mà sực nhớ lại câu thơ của ông Tú-Xương :

« *Cống-hỉ* » « *Mét-xì* », *thông mọi tiếng, Chẳng sang Tàu, tớ cũng sang Tây.*

Phải, đã thông cả mọi tiếng « cống hỷ » « mét xì » mà không sang Tàu sang Tây thì hoài của thật; nhưng nếu tuyệt nhiên chẳng biết gì là gì, mà bước cẳng ra khỏi cảnh giới nước nhà một cái, là nghe tiếng những tiếng líu chíu, như vịt nghe sấm, thì rõ thiệt là khốn nạn quá, mà dầu có đi mấy vạn dặm đường, cũng không mong bổ ích cho sự lịch duyệt của mình được là mấy.

Nhơn tiện cũng xin nói luôn rằng, tình-cờ không hẹn mà nên, trên xe chúng tôi, khéo đâu đã có ông Trịnh hưng Ngẫu, lại có ông *Nguyễn Rạchgiá* đều là hai ông thông thạo cả vừa tiếng Thổ và tiếng tiều (*Triều, châu*), cho nên nào khi Chaudoc-lúc Nam-vang, cũng trong những sự bắt trắc ở dọc đàng, hai ông đều gỡ cho anh em được nhiều sự bối rối gây nên bởi sự bất thông tiếng ngôn ngữ.

Tên Cao-Mên trẻ tuổi bèn nhảy lên đi theo xe làm hướng đạo cho chúng tôi.

Dắt chúng tôi lại chợ, kêu chủ quán cơm dọn biểu dự bị cơm nước, rồi lại dắt đi chỗ *Bungalow*.

Chủ quán cơm đây vốn là một tên khách trú Triều-châu. Sau chúng tôi xem lại thì ở trong cái chợ bé ti hon này mà đã có đến những ba cái quán tinh khách trú. Hỏi ra thì những từ năm 1920, là năm sở trường tiền Nam vang mới phái người lên khai phá xứ này nghĩa là lúc dân cư chưa có ai hết, thế mà người ta kể lại rằng bây giờ đã thấy có hai nhà khách trú ở đó rồi! Thế mới biết người Tàu vì cũng như những con kiến đánh mùi hay hơn hết, hễ chỗ nào có đồ ăn là liện-thị có người Tàu đến ở trước.

Lại cũng trong cái chợ bé-ti-hon này, mà cũng có đến những một lần hai tiệm thuốc a-phiện. Thật là *từ bảo hộ mở đường khai hóa, ngọn văn minh truyền bá nơi nơi, sáng giăng góc biển chơn trời.*

Bungalow đây là một cái nhà cao từng bằng gỗ, trong có năm cái phòng cũng không đến đỗi bẩn chật cho lắm. Hôm đến đó chúng tôi phải lấy đến ba cái phòng, mỗi cái 2$50. Nhưng người tây có bungalow cũng tử tế, thấy chúng tôi đông nên thì có bỏ thêm đặt thêm trong mỗi phòng một cái giường.

Trong khi ăn cơm ở chợ, tôi có làm quen với một người Espagnol lai (*mẹ Annam*). Ông này làm cho sở trường tiền ở đây đến nay đã lâu năm lắm. Ông nói tiếng Annam cũng in hệt như mình. Khi biết rõ mục đích chúng tôi, thì hai mẹ con đều ân cần tiếp rước, mời tôi về ngủ tại nhà.

Nhờ có chỗ nghỉ thong thả này, mà tôi mới ngồi yên đặng viết bài gởi về Saigon hôm trước.

Từ Réam muốn đi Xiêm, thì dễ lắm, mỗi tuần lễ thường có hai kỳ tàu Xiêm. Chỉ đi trong ba ngày thì đã tới Bangkok.

Vì vậy, nên ở đây người ta vẫn đề phòng cẩn thận lắm, sợ đồng bào có kẻ do đường này mà trốn sang Xiêm!

P. L.

(Còn nữa)

...điền t... tài tình thế nào mà Hạ nghị viện ngày 21 và thượng nghị viện ngày 27 Juillet phải công nhận vấn đề trái khoản đối nước Anh.

Coi đó thì biết vấn đề nần nợ có quan-hệ đến sanh mạng nước Pháp là dường nào!

V. T.

Trên thế-giới có được bao nhiêu xe mô-tô cả thảy

Chúng ta chưa có thể biết được số xe trong năm 1929 vì phải đợi hết năm mới biết được. Chớ một số tổng kê về năm 1928 cho ta biết rằng sau năm ấy, cả thảy trên thế giới có được 1.944.303 chiếc xe mô tô, hơn năm 1927 đến 269 583 cái. Theo số xe ấy thì chính nước Anh đứng đầu cả thảy, có đến 693 213 cái, rồi đến nước An-lơ-măng có 405.000 cái, sau mới đến nước Pháp có 158.000 cái và thứ tư đến Mỹ có 124 359 cái.

Còn theo số phụ tăng thì nước An-lơ-măng là mau tăng hơn hết, số xe tăng lên một cách mau chóng lạ kỳ. Theo số tính thì năm 1928 hơn năm 1927 đến 46 phần trăm.

Trăng bao nhiêu tuổi trăng già...

Ai biết quả địa cầu ta bao nhiêu tuổi ? Ấy là một câu hỏi rất khó trả lời. Voltaire tiên sinh đã có câu rằng: « Trái địa cầu ta là một cụ già, đã quá tuổi mà còn muốn làm mau mè ».

Nhưng mới rồi đây, có 2 ông bác vật đã tận tâm khảo cứu và đã trình viện Hàn lâm Cách trí những cách đo sao, do đó mà biết tuổi của trái địa cầu ta. Ta không cần phải biết những toán lũ lo và giải giải của 2 vị kia chỉ nên biết vậy mà thôi.

Những sao, cả bây giờ mà còn sáng thì tuổi của những sao ấy đi từ 276 đến 780 triệu năm, tùy theo đi mau lâu hay là sáng chiếu nhiều ít. Theo cách đó mà tính thì quả địa cầu ta đã được 330 triệu tuổi. Cũng khá già rồi!

Án mạng ở đường Duranton

Huỳnh-văn-Vè khó sống được

Vụ án mạng ở đường Duranton, bổn báo đã tường thuật cho độc giả hay. Huỳnh-văn-Vè lấy rựa mổ bụng mình rồi, thì có người chở vào nhà thương. Nhưng đến nay, bịnh thế anh ta càng ngày càng ngặt nghèo không thể cứu vào nhà thương Chợ Quán được. Người ta sợ cho anh ta không thế nào sống được.

Một ông vua thích chơi cò

Cái thú chơi tem ở Âu-châu thịnh hành lắm, không những thường nhơn mới dồn tem mà thôi, cho đến cái ông chủ ngân hàng, các ông đốc tơ thông thái, các nhà chánh trị só danh, cho chí các bực đế vương cũng thích chơi tem lắm. Như đương kim Anh Hoàng, là vua George V là một tay chơi tem rất cự biệt Ngài có một cô-lét-xông quí báu lạ thường mà ngài tự chăm lo sửa soạn luôn luôn. Muốn tưởng tượng tem ngài dồn được bao nhiêu thì ta chỉ biết rằng chỉ có tem thuộc địa Anh mà ngài đựng để trong 200 quyển album; và ở trong có vô số tem quí báu lạ đời. Hoàng thượng, lúc nào có dấu xáo tem thì thích đi xem lắm và chính Ngài cũng đã đem vài pho tem Ngài để đấu xáo trong năm 1925 và nhứt là trong năm 1928. Trong tháng mai 1923, ở thành phố Luân đôn có một cuộc đấu xáo tem rất lớn. Đức vua vào xem và ở luôn có 5, 6 giờ đồng hồ, đi từ giang này đến giang kia. Khi đi đến cảng của một anh học trò chưng một bản tem đảo Trinité, đức vua dừng ngắm xem một hồi rồi xây lại nói với những kẻ ..., tưng rằng «Lúc tôi bằng tuổi anh này, tôi đi chưa liên thấy, có đến đảo Trinité ấy, nhưng khi ấy tôi cũng khó lòng mà mua bấy nhiêu tem được vì trong túi không xu...»

Một cái nón giá 8.000 đô-la

Một cái nón mà giá đến 8.000 đô la (lấn theo tiền tây là 200.000 f.) cũng thật là hiếm quá. Mới nghe qua chắc ai cũng tưởng ấy là nón của đế vương hay hoàng hậu nào đó, thếp vàng đính ngọc đầy tràn. Nào hay ấy là một cái nón rơm thường mà thôi (người ta thường gọi là nón panama) khi xưa ông chủ chỉ mua có 25 đô la mà bây giờ bán hiện đến 8.000 đô la. Cái giá đặc biệt của cái nón này không phải vì rơm tốt hay cách làm khéo chi; nhưng cái trở nên quí là nhờ ông chủ tên là M. Swead đã dùng nó mà làm quyển sách tự ký (autographes) của các danh nhơn. Anh này là người Mỹ, làm chức giữ cái máy radio tỉnh Philadelphie nên khi nào có kẻ yếu-nhơn nào đến trước bộ máy radio đề diễn-thuyết và truyền bá lan ra khắp cả châu Mỹ thì anh ta đưa cái nón và xin họ ký tên vào đó. Lâu ngày đây tràn cả tự ký danh nhơn, nên cái nón trở nên quí và càng ngày càng lên giá.

Đảng xã hội cấp hiến đối với Tòa Nội các mới

Tòa Nội các Briand đã lập xong rồi. Chỉ thiếu có một mình ông Poincaré, còn bao nhiêu điều là người cũ. Thì cái chánh sách ngoại giao chắc thay đổi ít nhiều, nhứt là về vấn đề rút binh ở miếng Rhénanie. Khi ông Poincaré còn tại chức, thì chẳng khi nào quan cựu thủ tướng chịu rút binh về bao giờ, vì ngài sợ nước Đức không giữ lời giao ước trả nợ cho mình. Chớ nay ông Briand lên, thì cái vấn đề Rhénanie có lẽ giải quyết được, vì tư tưởng của ông Briand là tư tưởng hòa bình không muốn làm mích bụng kẻ nghịch mình thuở trước. Ông được phần nhiều các chính đảng hoan nghinh, trừ có đảng xã hội cấp tiến mà thôi (radicaux, socialistes).

Đây là một điều ai ai cũng chú ý. Không phải ông Briand, cũng như ông Poincaré thuở trước, không cầu các vị lãnh tụ đảng ấy giúp sức, nhưng đảng xã hội cấp tiến cố từ vì «cái chỗ để dành cho các đảng viên có lẽ không đủ để thực hành những điều canh cải cần ích cho nền dân chủ». Cái ý kiến này các đảng viên đồng lòng công-nhận như thế, khiến cho các báo phía hữu phê bình rằng:

« Hoặc chiếm được đa số, hoặc không. » Thế lực đảng xã-hội cấp tiến bây giờ coi mạnh, không còn chia rẽ như hồi trước nữa.

Có một lúc các đảng viên muốn theo đảng xã hội hiệp nhứt, toan theo đạt-đa số của chánh-phủ, nhưng bây giờ ai ai cũng tùng phục mạng lịnh của đảng.

Đảng xã hội cấp tiến không dự chánh quyền cũng là một sự đáng tiếc, nhưng ông Briand chắc cũng đủ thế quyền mà cai trị, để lo đi hội nghị Le Haye sau này.

Phép nuôi tằm và trồng dâu

Nước ta bây giờ những sách về tinh-tự chẳng thiếu chi, chớ những sách nói về thiệt nghiệp thật ít lắm. Sự đó rất đáng tiếc.

Mới đây bổn báo có được quyển « *Phép nuôi tằm và trồng dâu* » của ông *Nguyễn quang-Châu*, gởi tặng, thật rất lấy làm mừng, vui lòng giới thiệu cho anh em ai muốn đọc sách có ích, sách này dạy kỹ việc tằm tơ lắm, từ cái đồ dùng, đến cách trồng dâu, ươm trứng, đâu đấy có hình vẽ rõ ràng, do nhà in Tiếng Dân xuất bản. Mỗi quyển 0 $ 12.

Thần-Chung.

Phòng khán luật của ông Phan-văn-Gia

Luật khoa cử nhơn
23, *Rue Filippini* 23, — Saigon
Sớm mai từ 8 giờ tới 11 giờ. Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.
Trước khi kiện thưa nên tới hỏi ông Phan-văn-Gia. Người sẽ hết lòng chỉ bảo, hoặc làm đơn từ giùm.
Vụ nào cần dùng trạng-sư, người sẽ giao cho trạng sư lo-lắn, xem xét kỹ lưỡng, mà lại nhẹ giá rẻ.
Mỗi lần khán luật 1$ (mười ... Chớ nên tiếc mười đồng ... phải tốn đến vài ... không nên gì đâu hết!!

Mấy bà Annam sang trọng ưa dùng thứ thuốc giặt hiệu NITIDOL GONIN đề giặt những đồ hàng và những đồ lót mình mịn màng.
Thuốc NITIDOL GONIN là thứ thuốc mới chế, giặt quần áo khỏi phải dùng sà bông, khỏi phải nấu, khỏi phải trà, không một nhọc.
Lấy một chút NITIDOL bỏ vô chậu nước nóng, bỏ đồ giặt vô rồi đi chơi hay làm công chuyện khác — một lát lấy ra sả và phơi là rồi — đồ trắng, sạch, mà không đùa không mục.

CÓ BÁN TẠI

ĐẠI-PHÁP ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Đường d'Ormay so 84-90. — SAIGON

Maurice BARBEROUSSE Nhứt đẳng Bào-chế tế sư. Cựu Sanh y tại Dưỡng-Đường tại Paris

Saigon, Imp. du Thanchung — Le Gérant, NGUYEN-VAN-...

Chư vị nào còn nghi ngại về cái giá-trị cuốn sách. Tôi Học Chữ Pháp, xin chịu khó gởi thơ cho tôi, tôi sẽ vui lòng lập tức gởi cái tờ Lời thiên hạ là lời thật, cho chư vị vững lòng hơn. Từ ngày xuất bản quyển nhì rồi, tôi khỏi đăng báo mà rao chi rình ran, đã ít chữ mà thôi cho các chư-tôn đã mua quyển nhứt hay đã có quyển nhì in xong rồi. Nay quyển nhứt còn không bao nhiêu; ai lỡ hội cần học chữ pháp, đừng dục dặc kẻo phải chờ đợi kỳ in lần thứ nhì, thì lâu lắm, vì 2 tháng mới là in rồi. Mỗi quyển, 2$; trọn bộ 2 quyển, 3p50. Mandats gởi cho Roussel ở Cholon

KÍNH CÁO

Cùng chư quí vị rõ:

NHÀ IN **Đức-Lưu-Phương**

Đã dọn về đường d'Espagne số nhà 158 (sau Chợ-mới Saigon) và đã sắp đặt hoàn toàn từ ngày 15 Juin 1929. Lại có lập thêm "Đức-Lưu-Phương thơ-xã" và bán đủ thứ thơ, truyện, tuồng, tiểu-thuyết, cùng bán sỉ và bán lẻ: giấy, viết, mực (đồ học trò dùng) và giấy nhựt trình (papier Journal scandinave, apprêté et satiné)

Chủ nhơn kính cáo
Trương-văn-Tuấn

Lời rao

Tôi có một thằng con trai tên là Lê-văn-Tưởng 17 tuổi, ngỗ nghịch không nghe lời cha mẹ rằng dạy và ăn cắp tiền bạc của tôi hoài.

Tôi nhứt định không nhìn nó là con và tôi đã đuổi nó đi rồi xin thân bằng và quyến hữu đừng ai giao tiền bạc cho nó và đừng chứa nó trong nhà.

Như ai giao tiền bạc cho nó cũng là chứa nó trong nhà thì sau xảy có điều chi thì tôi không can dự đến.

Lê-ngọc-Đống
Mỹ-ngãi — Cao-lãnh

BÁN

Một cái xe hơi hiệu PANHARD LEVASSOR 10 ngựa, 7 chỗ ngồi. Máy móc còn tốt. — 5 vỏ mới.— Còn bảo-kê 10 tháng. — Giá 900$00.— Hỏi tại nhà hàng Rotonde.

Trường học
Nguyễn-thị-Tiên

Quai de la Marne — Khánh-hội
Saigon.

Ngày 1· Août 1929 trường học có « NGUYỄN-THỊ-TIÊN » có dạy thêm một lớp ban đêm, từ 7 giờ tới 9 giờ, trường tôi mở đặng 7 năm rồi, nhờ sự ân cần nên học sanh học cũng vừa đông, và lại kỳ thi tiểu học năm nay, 15 học sanh đi thi tiểu đặng đậu hết. Vậy xin quí ông quí Bà ở lục tỉnh muốn gởi gắm trẻ em đến học cho bổn trường hay trước. Còn về phần nữ học sanh thì tôi dạy thêm thêu thùa đủ thứ, thêu khăn, thêu dù, làm chăng đủ kiểu, áo lạnh và vớ lạnh cho mấy bà, cùng làm dentelles và ngày thứ năm tôi có dạy làm bánh trái và nấu ăn. Xin quí ông quí bà chiếu cố, trường tôi cất nơi chỗ cao ráo rộng rải, liền sở phí ít nên tính rẻ hơn các nơi.

La Directrice: Nguyễn-thị-Tiên

Phòng khán bịnh

của Y khoa Tấn-Sĩ
ĐỖ-VĂN-TỐT
Ở SAIGON
Đường Pierre Flandin N· 2
(*Ngan vườn ông Thượng. Góc đường Chasseloup-Laubat*)
Khán bịnh
Sớm mơi 7 giờ tới 9 giờ.
Chiều 2 giờ tới 4 giờ
Ở CHOLON (Bình Tây)
Đường Gia-Phú N· 138
(*Ngan Chợ mới*)
Khán bịnh
Sớm mơi 9 giờ tới 11 giờ
Chiều 4 giờ tới 6 giờ

Thiên-ba đồn

Tiệm thợ bạc Lâm-văn-Ca ở *đường Paul Beau số nhà 26* (ngang bông Cholon mới). Bán nào là trâm, chuyền, kiền, chuỗi, bông xoàn, nút áo, vàng đôi, kiền cẳng, neo bông neo đặt, đồng và vàng tây, chế đủ kiểu lộng lạc và tinh xảo nhứt, theo lối kiểm thời.

Chủ nhà, và người bán đều vui và liêm sỉ. Ai có đến một lần mới biết thiên hạ đồn thật đúng.

Nhựt-Nguyệt-Minh
Thầy coi tướng.

Tôi là thầy xem tướng có quê đã có tiếng trong lục tỉnh. cúi xin mời quí khách có rảnh nhọ gót đến coi cho biết phú, quí, họa, phước. Tôi biết chữ bịnh tà ma, sửa xương đồ, bịnh người và trị bịnh đau trĩ.

Nhựt-Nguyệt-Minh
[illegible] Mytho (Cholon)

Tiệm chụp hình
Mỹ-Quang

83 rue Georges Guynemer Saigon

Kính cùng chư quí vị xin lưu ý. Bổn hiệu chụp hình đã kỹ, tốt và mau, rất khéo lại tính giá thiệt rẻ.

Trong tiệm có bán đủ đồ; kiến, giấy, carton, nước thuốc để rửa và đủ các món dùng trong cuộc để chụp hình.

Chủ-nhơn kính cáo

Tiện lắm! Tiện lắm!

Một cách gởi thơ theo kim thời.

Khi nào các ngài có đi du lịch ở các miếng lục châu thì các ngài nên nhớ tới mấy nhà Bungalow, nhà Cercle hay là nhà buôn lớn mà hỏi nơi đó có trữ bán những Carte-postale phong cảnh Saigon và lục tỉnh, mà viết thơ gởi về cho anh em bà con thì tiện hơn và quí vị khỏi mất ngày giờ nhiều và quí vị sẽ giữ được nhiều dấu tích tốt đẹp.

Các vị ở Saigon thì nên dời gót thẳng lại nhà hình Nadal ở đường Catinat nhà số 118 — 120 mà hỏi.

Thương-Mãi
Học-Đường

2,4,6, Rue d'Ayot — Saigon

Dạy viết tắc, đánh máy chữ bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác.

Các lớp học có giáo-sư có bằng-cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ và từ 18 giờ tới 19 giờ rưỡi.

TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG.

Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút toán và đánh máy.

TIN TRONG NƯỚC

NAM-KY

LONG-MY

Lời tại ai?

Thầy Trần văn Khánh đít Khiêm, thơ ký địa hạt tại quận Longmỹ đã bỏ sở mà đi gần một tháng nay làm cho phần đông dân trong quận nhô nhảo về nạn « Giấy thuế thân ».

Những dân ở khác hạt cư ngụ tại Longmỹ, đến mùa thuế thân đều đem giấy mình và số bạc 7p.10 giao cho thầy Khánh cậy gởi đóng thuế giùm cho,

Bổn phận thầy phải thâu số bạc và giấy thuế mỗi người và làm giấy thông hành (laisser passer) cho quan quận ký tên mà phát cho mỗi người cầm tay thế cho giấy thuế thân.

Ngày nay thầy Khánh đã cao bay xa chạy, quan quận lập tức cho đòi cả giấy thông hành đã ký tên lại, còn mỗi tên dân phải mất 7$10 mà vẫn cũng ở lậu, (vì trong tay đã không giấy thuế thân và giấy thông hành) Rồi đây chẳng biết quan quận Longmỹ sẽ xử trí ra sao với vụ nầy?

Sau sẽ có bài tiếp theo tường thuật rõ ràng về vụ nầy.

N. v. P.
Vĩnh thuận đông, Longmỹ.

BENCAT

Chú cai nhứt hành hung

Cách vài ngày đây có một tốp khách trú không biết mắc phải tội chi mà bị giải đến quận đặng trông mong lượng thượng quan phân xử. Quận xử chưa xong, còn lòng dong sao đó nên phải cựa lòng chú cai sớm dắt lên quận, chiều, dẫn về bót (poste de police) mà giam lại. Phải một giấy một giây lát thì thôi; nào dè đâu lôi thôi đến 2, 3 ngày. Chắc chú cai nghĩ thầm trong bụng rằng: mình là « Bác cai » mình mặc đồ kaki vàng, dầu đội nón cũng vàng, chơn cỡi ngựa guốt, mà phải đi theo lũ tù tội coi hạ thể quá; nên qua ngày sau chú ta nổi dóa, mời trong quận dắt ra đặng đem về bót. Dọc đàng chú ta tâm hờ làm nhiều chuyện trái phép.

Ký giả nghe qua những lời thô lỗ và cách cử động của chú cai ấy thì trong bụng bất bình nghĩ, và nghĩ vì: dầu cho người nước nào cũng là người, thì ai như nấy, bởi rủi ro nên mắc phải vòng lao lý, mới đành ngậm nhuốc ngậm nhơ, chịu đấm chịu cạp, như không, tôi mất nào như mặt nầy. Chú ôi! Kẻ có tội thì quan trên phân đoán, sao chú lại phiền tôi đòi bảo sao hay vậy, có lý nào làm cho thái quá như vậy.

Nà, bây [illegible] trọn mình lành; còn như chú nhờ; lúc nầy chú còn mặc bộ kaki vàng chú hăn hái người được, rồi bị đuổi ra, thì thân ra sao??? chừng ấy chú mới nghĩ sao??

Pich Báo

MYTHO

Xin cải chánh

Trong báo Trần Chung số 124 trong tuần tháng rồi tôi có viết một bài nơi mục thời sự tựa đề « chút nửa phải rồi đời ». Trong bài ấy, đại khái tôi chỉ công kích ông Hương Quan Mù là một người ỷ thế hiếp cô, cậy oai đè chúng, là một người hết sức hoành hành và còn làm nhiều việc rất tồi phong bại tục, cho nên đã có bị tờ Đông Pháp Thời Báo lúc nọ kêu ông ấy một lần bằng « Tướng Quân áo lá ».

Trong lúc tên Lịch và tên Minh lôi thôi nhau về vụ số đất, tôi có hay được nhiều việc bất bình trong chuyện đó. Nên tôi hết sức điều tra một cách rất tường tận, quan sát rất kỹ càng, và giữ một cái thái độ vô tư mà làm nên một bài để trước mắt công chúng. Rủi vì ấn công nơi nhà in xắp dấu lộn. Tôi viết: Hương Quan Mù, ấn công sắp ra « Hương Quản Mù » Hai nghĩa khác nhau xa. Khi bài ra tôi chưa kịp đính chánh kế tờ báo số 146 ngày 16 Juillet vừa rồi có bài của ông Võ tôn Hiển ở Cai thìa đính chánh lại cái bài của tôi. Kế qua số báo ngày 19 Juillet số 149 lại tiếp thêm một bài đính chánh của tòa báo nữa. Tôi hết sức ngạc nhiên vì tại nơi ấn công mà làm cho bài tôi mất giá trị, và làm dường như tôi làm người thông tin cho nhà báo không đủ bổn phận, làm việc không đúng với sự thật, viết một bài mà phải bị đính chánh đôi ba lần. Vậy tôi xin cải chánh lại, hai bài đính chánh trên kia, là chỉ đính chánh cho ông Hương Quản mà ấn công sắp lộn đó thôi, chớ còn chuyện ông Hương quan Mù kêu là « Tướng quân áo lá » thì cũng vẫn còn.

Sâm Giang

TRUNG-KY

NHATRANG

Lính cảnh sát hành hung

Mấy anh police độ rày hoành-hành lắm. Mỗi buổi chợ thì mỗi roi gân bò cầm đi trong chợ, thường đánh nhiều người một cách rất phi pháp. Mới rồi có một anh dám đánh cô kia vì một bãi nước trầu nhổ trên nền chợ:

Anh thấy bãi nước trầu sau lưng cô nầy, anh không nói gì cả; lấy roi gân bò hất nón cô, có tưởng anh muốn ghẹo nên không biết bãi trầu sau lưng mình, cô cũng chẳng thèm nói gì với anh hết cả. Thế mà anh dám lấy roi đánh người ta đáo để. Sau lại biết nước trầu nầy, không phải cô nhổ, (vì cô răng trắng mà miệng không có ti trầu nào cả), nên anh mới dợ mặt kh...anh ra.

Mấy anh police hoành hành như vậy mong rằng quan lớn sở ngài sẽ trừng trị cho hết cái tệ ấy đi.

Một người đàn bà
biết chuyện

Phòng văn Biện sự
A. Nguyễn-v-Thinh

Agent d'Affaires
N. 26 rue de la Paierie Cantho
Chuyên lo giúp việc kiện thưa.

Lời rao

Muốn bán một cái xe hơi hiệu CITROEN limousine số C. 9441 *bốn máy 10 ngựa, đồ phụ tùng: còn đủ, hai cái kèn hơi, và còn tốt lắm. Ai dư xài.*
Do nơi đường Taberd N.18 2

Sách Mới

1) Vấn-Đề Phụ-Nữ (Phan-Bội-Châu)	0$30
2) Thuốc Hoàn-Hồn (Phan-Bội-Châu)	0 10
3) Gương Cách-Mạng	0 45
4) Thần Tự-Do	0 15
5) Gương Ái-Quốc	0 25
Cộng	1$25

Ai muốn mua hết 5 quyển xin gởi hoặc Mandat 1p.50, hoặc 1p.50 có (timbre poste) cho M. Nguyễn-Tinh-Yên *DUY-TÂN THƠ-XÃ*, 43 đường d'Arrâes Saigon. Mua riêng từ quyển xin thêm 12 xu cước phí.

Muốn bán

Một cái máy hát bóng đủ đồ, có cả bàn để máy, vải bố màu để làm rạp, cột và giây treo cờ, 12 cái bàn cặm cờ, chiêng và trống, một tấm bản hiệu. 180 cái ghế bằng sắt và bằng cây, tất cả những thứ ấy chứa trong một cái ghe còn tốt, có cả buồm và chèo.

Hỏi tại nhà M. B. de Roland
Syndic-Liquidateur.
34, rue Garcerie — Saigon

Muốn bán gấp

Muốn bán một cái tiệm Café Restaurant *tại Cholon đường Avenue Jaccaréo N· 19.* Tiệm chưng dọn thiệt đúng kim-thời, các món đồ đều còn mới tinh hảo. Ai muốn mua hết hoặc là muốn cần phố không xin lại *đường Sabourain số nhà 31 ở Saigon* mà thương nghị.

Kính cáo,
Nguyễn-văn-Dìa

Bijouterie Tonkinoise
Ngọc-Lan

Có thợ làm vòng, xuyến, chuỗi hột, hoa tai, thiệt khéo.

Cordonnerie HỢP-THÀNH

Đóng giầy tây, và giầy đờn bà đủ các màu da, theo kiểu kim-thời, thiệt đẹp, và chắc chắn.

Có may ballons d'association đá thiệt bền. Và có làm ấm đựng nước trà bằng da và bằng máy thiệt tốt.

Xin quí ông, quí bà chiếu cố cho, bổn hiệu rất cám ơn vô cùng.

Nay kính mời.
Phạm-văn-Tâm, *Propriétaire*
Bd Albert 1· N· — 117-119
Dakao — Saigon.

Cochinchine-Garage

N· 1 rue de Verdun Saigon,
Téléphone N· 769

Có Thợ thiện nghệ sửa đủ các thứ máy xe hơi.

Có thợ đèn làm dynamo, bình accus và magnéto.

Có thợ đóng thùng xe đủ kiểu, làm vè, thợ may mui, nệm.

Có thợ tiện lãnh tiện đủ các thứ máy theo kiểu muốn.

Lãnh dạy thi chauffeur cho tới có giấy thi, giá rẻ và mau thành nghề. Công việc làm cẩn thận và mau mắng.

Chủ-nhơn kính bạch

TÂN-THỊNH
trở lại Saigon

Đã bên lâu Ban hát « TÂN-THỊNH » đi miền Đông được đồng-bào thạnh tình hoan nghinh nên cuộc hành-trình có ý trễ. Nay muốn giúp vui cho Liệt-quí ở Saigon một lần sau nữa, nên « TÂN-THỊNH » định khởi diễn tại rạp « THÀNH-XƯƠNG » ngày 28 juillet 1929 Kỳ này ở hát Saigon có 10 bữa mà thôi và toàn ban nam nữ nguyện trổ hết tài-lực một lần sau rốt đặng sắp đi xa. Xin nhớ đến xem!!!

Cho cô, bác đặng rõ

Tôi có một đứa con tên là Huỳnh-ngọc Huyện nó đi hoan hơn một tháng nay. Vậy tôi xin tỏ cùng bà con anh em và quen biết, nếu từ rày ai có cho nó hỏi tiền bạc, hay là nó làm ngoắn chỉ thì tôi không dự đến.

Huỳnh quan-Lược
Propriétaire à Baclieu

Xin lưu ý
Nguyễn-văn-Đương

Cựu Kinh lý sở khám đạc
Kinh-lý ngoại ngạch

Lãnh đo đất, phân ranh, chia đất, vân vân... Rạch-giá Ville

Pensionnat
SADEC

Tiểu học văn-bằng ngày 6 Juin 1929, gởi đi 21 trò đậu 17 trò. *Sơ học văn-bằng* ngày 17 Juin 1929, Gởi đi 15 trò đậu 9 trò. NGÀY TỰU TRƯỜNG 1er Août (nhằm 26 tháng sáu Annam)

Nhớ gởi thơ dặn trước chớ kẻo hết.

Cai trường.

Qui khách lưu ý

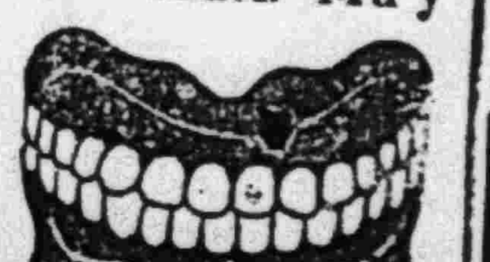

Qui khách muốn trồng răng nguyên hàm, răng trắng, răng đen, răng hư trám bịch vàng muốn trồng hoặc bịch khỏi sợ hư sứt, làm kỹ lưỡng, chắc chắn xài được lâu năm thì qui khách nên dời gót lại tiệm trồng răng Hiệu Tân-Phát dit Hồng-Hoàng Lợi (ở trên lầu) số nhà 61 đường Georges Guynemer chợ cũ Saigon mà trồng hoặc bịch thì qui khách sẽ đặng vừa lòng

Trường Võ-Văn
Cầnthơ

Tiểu học văn-bằng ngày 6 Juin 1929, đậu được 31 trò.

Sơ học văn bằng ngày 17 Juin 1929, đậu đặng 28 trò.

1· Lê-văn-Nhựt, 2e Lê-ngọc-Bích, 3e Nguyễn-văn-Lộc, 4· Mai-viết-Thừa, 5· Đinh-văn-Thận, 6· Nguyễn-duy-Qui, 7· Trần-đắc-Thắng, 8· Trương-ngọc-Sánh, 9· Trần-văn-Hiển, 10· Lý-hóa-Lễ, 11· Khưu-Tỷ, 12· Trương-văn-Tuấn, 13 Phạm-phương-Tri, 14e Dương-kỳ-Trân, 15e Ngô-văn-Muôi, 16 Mai-viết-Gia, 17e Phạm-văn-Long, 18 Lê-văn-Tây, 19e Trịnh-văn-Thịnh, 20e Nguyễn-văn-Tòng, 21e Lê-văn-Tâm, 22e Huỳnh-văn-Nghệ, 23e Trang-kim-Tài, 24· Nguyễn-văn-Giám, 25. Chương-Thiều, 26e Ngô-kỳ-Chinh, 27e Trương-minh-Lý, 28e Trần-văn-T...

Trường Võ-Văn được phát-đạt như thế là nhờ ông cựu Quản-hạt *Võ-văn Thơm* cho mỗi năm 500$00 để thưởng mỗi trò giực giải nhứt trong mỗi lớp, lại cũng nhờ giáo viên đủ tư-cách sư-phạm và cách sắp đặt nghiêm trang của Bổn-trường.

Trường có 1e Année du *Cycle complémentaire*, rồi mỗi năm cho thi vào bổn-quốc, kỳ đặng với mấy trò muốn vào bổn-quốc mà vô không đặng năm thứ nhứt. Lại trường cũng có phép gởi học thi khỏi quan phí vào Normale (*bourses*), vì trường có nhà nước phụ-cấp.

Xin nhớ ngày tựu trường là 1er Août nhằm ngày 26 tháng sáu Annam.

Cai trường.
Nguyễn-văn-Thượng.

Hảng Bảo Hiểm
Assurance Oversea

N· 72 rue Pellerin—Saigon

Adresse télégraphique: Oversea Saigon.
Téléphone: N· 988

Kính cùng quí Ông quí Bà;

Quí vị nào muốn biết trước giá bảo hiểm xe là bao nhiêu thì hãy viết thơ cho hãng biết muốn định « giá xe » là bao nhiêu, xe « mấy ngựa » và muốn bảo hiểm cho chủ xe, cho Chauffeur và cho người ngồi trong xe không Bảo kê mấy người.

Xin cho biết qui vị có bảo hiểm rồi năm trước với Hãng khác chăng đặng chúng tôi tính giá nhẹ.

Ký tên thay cho Hãng:
Jacques Lê-văn-Đức

AN-THÁI-HIỆU
Tiệm bán bánh mứt

N· 3 rue Filippini — SAIGON
(Gần chợ mới bến thành)

Tiệm tôi mới mở thêm, làm các thứ bánh, mứt Bắc-kỳ, như là: bánh trung thu bắc (bánh giẻo) bánh in bắc, bánh mứt đều làm bằng những vật liệu thật tốt và cách làm rất tinh hảo đúng phép vệ-sanh, có nước bông-bưởi rất thơm, lại làm toàn bằng bột nếp bắc, và đường cát trắng ăn thật ngon.

Xin mời quí vị hãy dùng thử những món thực phẩm rất quí của tệ nhà.

Bán sỉ và bán lẻ đều tính giá rẻ.

AUTO-ACCESSOIRES

Là nhà của những người có xe hơi, có hãng sửa xe và người mua bán lại.

61, đường Pellerin-Saigon.

SINDEX N° 1, RUE LEFÈBVRE SAIGON

(Ở LẦU TRÊN)

BÁN GÓP (cao tháng)

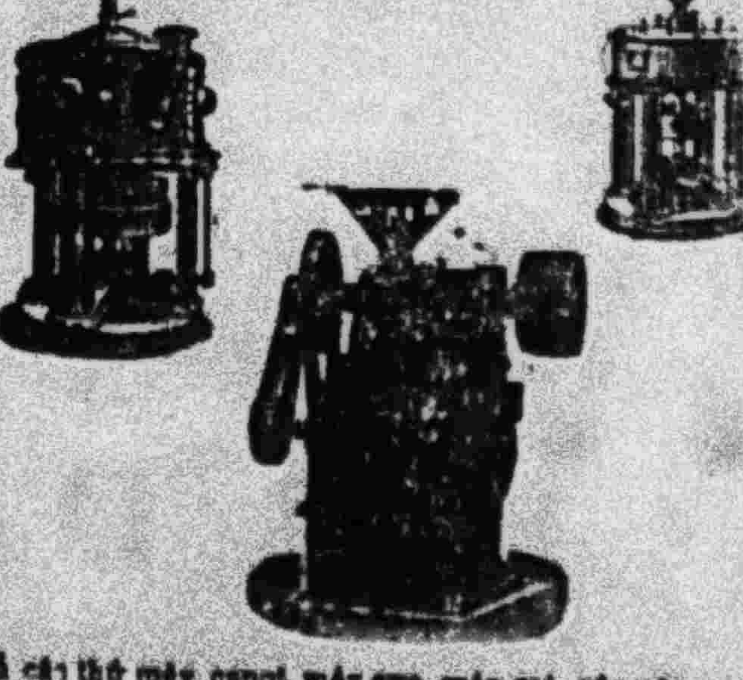

Thiện nghệ về máy xay lúa, bán và ráp nhiều cái rồi đủ kiểu lớn nhỏ (có quan bác-vật là người Đức ráp máy.)

Moteur nằm và đứng chạy khói đốt hiệu « DUPLEX » và « ATAT » chạy bằng dầu mazout (dầu cạn) it hao dầu mỡ và cũng có máy hơi, lò hơi (machine à vapeur).

Có thứ máy chạy bằng cối còn rất tốt, rất tiện từ 500 giạ sắp lên trong 24 giờ

Cối chà rất tiện cho qui ông, không nóng gạo và trấu ra riêng, còn sự nát cũng ít hơn các nơi, vì có gắn theo cái xay quạt.

Có bán đồ phụ tùng theo trong máy, xin mời quí ông đến xem có sẵng.

Có bán đủ đồ làm về nghề nông và đủ các thứ máy canot, máy cưa, máy gặt, vân vân....

Còn qui ông muốn rõ đều chi xin viết thơ cho M. ED. CHI (Compradore) thì sẳng lòng cắt nghĩa đành rành và trả lời lập tức xin đừng ngại.

Huỳnh-công-Phát Học-đường

19 à 35 Boulevard Kitchener (Cầu-ông-lãnh) Saigon.

Bãi-trường : 30 Juin 1929.

Tựu-trường 1er Aoùt 1929 nhằm ngày 26 tháng 6 Annam

SƠ-HỌC. — Dạy từ lớp Ấu-học: (cours Enfantin) tới lớp nhứt (cours Supérieur).

Tốt-Nghiệp : Có lớp 1e 2è và 3e Année.

Tựu trường này, đổi thầy dạy lớp nhứt, kỳ dư mấy vị Giáo sư dạy cũ lại như thường, nghĩa là **M. Jules** Cử-nhơn Văn-Pháp và **Mme Gremillet** cựu nữ Giáo-viên trường Sư-phạm Saigon, luân phiên dạy về khoa Văn-pháp (français)

M. Trương văn-Huấn, Cử-nhơn khoa Lý-học, cựu học sanh trường sư-phạm Toulouse, Đại-Pháp, dạy ròng về khoa Lý-học, (Sciences) trong các lớp; 4 vị có cấp-bằng cao-đẳng sư-phạm Hanội, chia nhau dạy Pháp-toán, địa-dư, sử-ký, vẽ, vân vân....

4 vị có cấp-bằng sư-phạm Saigon, cựu giáo thọ, luân phiên với 4 vị trên và Mme Gremillet, dạy mấy lớp thi sơ-học.

1 vị cựu giáo-thọ trường Bổn-quốc M. Nguyễn-hữu-Nghĩa dạy Lễ-Nghi và phong-hóa Việt-Nam trong các lớp.

Bổn trường chọn ròng thầy thiện-nghệ về khoa Giáo-Huấn, lại thêm hễ vị nào thiện-nghệ về khoa gì thì giáo dạy khoa ấy, nên nhờ vậy học-sanh Bổn trường học mau khá lắm.

Kỳ tựu này, Bổn trường có mở riêng một lớp *1ère Année B*, để dạy rút học sanh thi sơ học rớt khoa rồi đặng kỳ thi tới hễ đậu, cho đủ sức thi vào vô trường ở nhà nước: collège Pétrus-Ký, Cantho, Mytho hay là Ecole Normale d'Instituteurs, Saigon;

Còn mấy trò có cấp-bằng sơ học rồi rồi, phải ngồi lớp 1e *Année A*.

Năm nay, hội thi Cấp Bằng sơ học (A) và Tiểu học (B). Bổn trường xin đăng tên mấy trò đậu ra đây vậy mới đủ cớ và xin trong Lục-châu xem lấy đó thì đủ biết Bổn-trường dạy do cách mấy là thế nào.

A	B
Thái-văn-Cưu (Rachgiá)	Huỳnh-văn-Khe (Longxuyên)
Quách-Vinh (Baclièu)	Lý-đức-Tước (Hanoi)
Nguyễn-văn-Nghĩa (Chợlớn)	Lê-văn-Trảng (Châuđoc)
Huỳnh-nhuận-Đức (Longxuyên)	Phạm-văn-Tai (Chauđoc)
Nguyễn-văn-Ích (Vinh long)	Trần-văn-Chiêu (Biênhoa)
Nguyễn-văn-Phi (Gocông)	Bạch-ngọc-Hạp (Mytho)
Huỳnh-văn-Lung (Baria)	Nguyễn-văn-Thông (Hanoi)
Đặng-văn-Tòng (Cholon)	Vưu-tấn-Thi (Baclièu)
Lê-văn-Truyện (Bentre)	Phùng-Tích (Cholon)
Châu-thanh-Thơ (Traon)	Nguyễn-văn-Be (Cap St Jacques)
Phạm-kiết-Lến (Baclièu)	Trần-Nhiều (Saigon)
Nguyễn-tấn-Kiều (Saigon)	Nguyễn-văn-Thiện (Saigon)
Huỳnh-văn-Dư (Soctrang)	Lê-tấn-Giát (Gocong)
Nguyễn-văn-Kỉnh (Cholon)	Nguyễn-quan-Henri (Sađec)
Sử sơn Trung (Baria)	La-Đồng (Sađec)
Trần-quan-Nghiêm (Saigon)	Huỳnh-hô-Cang (Rachgiá)
Tôn-Eo-Hanh (Cambodge)	Trương-văn-An (cholon)
Nguyễn-văn-Kiệt (Saigon)	Nguyễn-tấn-Hiền (Soctrang)
Nguyễn-văn-Trang (Baria)	Đỗ-ngọc-Hoà (Haiphong)
Lê-văn-Phép (Tânan)	Nguyễn-trọng-khiêm (cholon)
Châu-công-Cảnh (Saigon)	Khưu-văn-Phước (Pnompenh)
Nguyễn-văn-Hương (Giađinh)	Quách-văn-Vẽ (Giađinh)
Lê-văn-Lâu (Thủdaumột)	Nguyễn-Hoan dit Hựu-Pnompenh
Phạm-ngọc-Hữu (châuđốc)	Phạm-văn-Hơn (Giađinh)
Nguyễn-kim-Trân (Gocong)	

NOTA. — Xin gởi thơ dặn chỗ trước và hỏi cuốn Điều-lệ Bổn-trường.—Gởi thơ đề như vầy: Monsieur le Directeur du Pensionnat:

Huỳnh-công Phát

Boite postale N° 539 Saigon

Xe hơi hiệu « CHEVROLET » kiểu torpédos và conduites intérieures mới tới rồi; xin mời qui ông qui bà đến coi tại hãng:

GARAGES INDOCHINOIS

N° 1— *Rue Lefebvre*

và **Garage Bonnard**.— *Trước Casino Saigon.*

ĐOẢN THIÊN TIỂU THUYẾT

Duyên nợ từ đâu ?

(Tiếp theo)

Hai thầy nói đến đó làm thinh ngồi xem hát. Coi bộ thầy Mão có ý suy nghĩ gì lung lắm, nên thầy chăm chăm nghe năm Tẩu ca, không nháy mắt. Đến màn thứ sáu là hồi hai bà Trưng đuổi Tô Định chạy dài. Năm Tẩu bận võ trạng, cầm đại đao, coi rất oai nghi hùng dũng, đuổi theo Tô định, cô ca bài ca « Chiến trường » khúc nầy của cải lương để ca trong khi đánh đuổi giặc, cũng như bài « Tẩu mã » bên hát bộ vậy, khúc ca « Chiến trường » mà gặp người ca hay như nàng Trung Tiên thì ai mà không tiêu hồn!

Thầy Mão mai giờ ngồi im lìm không cựa quậy, bất giác nghe bài ca « Chiến trường » chắc là khoái lắm hay sao mà thầy ta la lên mấy tiếng to hay lắm! hay lắm!! Thế là từ đó cô năm Tẩu đã chụp được hồn thầy Mão vào bài ca « Chiến trường » rồi vậy!!

Cô năm Tẩu mỹ hiệu Trung tiên của bạn cải lương « Ngũ Phước » diễn tuồng « Nợ nước thù chồng » ở rạp hát tây Saigon được thiên hạ hoan nghinh nhiều lắm, tiếng tăm Năm Tẩu nổi dậy như phao, từ đó vương tôn công tử dập dìu lui tới, không khác chi chén mật ngọt thì nhiều ruồi bu! Mà ba đời ruồi sa vào mật là ruồi đến chết! Cái đoạn lịch sử « đồ quán xiêu đình » của nàng Trung tiên năm, sáu năm trời ở đất Saigon, nhiều chỗ ly kỳ quái dị có thể tả thành một bộ tiểu thuyết ngôn tình lớn. Nhưng kết quả rồi sau cô cũng lấy chồng. Chồng cô là một thầy ký trước kia làm bằng buôn, sau không biết làm ăn cách gì mà có tiền hay là lấy của nhà ra làm thầu-khoán lục lộ mấy năm trở nên giàu to, nhơn dịp có kỳ tuyển cử nghị viên thành phố, thầy nắm lưng theo một bọn có thế ực kia nên đã; cử, không hiểu vì cớ nào, làm việc gì sau nầy, mà thầy nọ lại được thưởng huyện hàm của nhà nước.

Người ta biết nàng Trung Tiên lấy ông huyện hàm nầy là thấy đặng một cái tin mừng trên một tờ báo thông tin nọ, tin ấy như sau nầy:

« *Bổn* báo được tin mừng ông huyện hàm Ngô thúc *Mão ở* Saigon kết duyên cùng cô Phan thị Tẩu, tức là cô năm Tẩu, mỹ hiệu Trung Tiên, nguyên đào hát bạn « Ngũ Phước » mà đã nổi danh tài sắc một thì đó.

Vậy bổn báo xin có lời cầu chúc tân lang và tân giai nhơn được cùng nhau hưởng hạnh phúc đoàn viên trọn đời. »

Cũng một ngày có cái tin mừng nọ, đọc một tờ báo khác ở Saigon, trong mục hà dâm thấy một bài có mấy câu chót, cái ý muốn nói « xỏ » đôi vợ chồng mới nọ:

....

Nổi danh tài sắc một thì. xôn xao ong bướm, xầm xì yến anh!

Ngờ đâu duyên nợ ba sanh, xui cô đào hát lấy anh huyện hàm!

Vợ ca giỏi, chồng làm quan!!

HET

Đinh kinh-Chương

Phanthiết

J. Catrus

Adresse télégraphique " Douglas " Saigon.

N°. 36 Rue Lefèbvre Saigon (sau Banque de l'Indochine)

N°. 215 Quai Mytho Cholon (Binhtay)

Bán góp

Thiện nghệ nghề máy xay gạo. Bán và ráp nhiều cái rồi đều vừa lòng quí khách.

Máy nằm và đứng chạy nguội (Petter và National) chạy bằng dầu mazout (cặn) ít hao dầu mở, cũng có bán lò lửa chụm trấu (chaudières) máy hơi (Machine à vapeur.)

Có thứ từ 5-10 tấn gạo trắng, có cối gạo trắng, lừa bán sẵn (không nát gạo tấm ra phân biệt.

Có bán đồ phụ tùng tại Saigon.

Xin mời quí ông đến xem máy nằm National moteur Diésel horizontal)

Institution

Nguyễn–Ngọc

(Ancien Pensionnat Huỳnh-văn-Chợ entièrement réorganisé).

Avenue de Marne — Cholon

Nguyên ông Huỳnh-văn Chợ mắc nhiều việc, nên đã sang trường lại cho tôi. Kỳ tựu trường nầy sẽ mở lớp như sau nầy:

Enseignement primaire	Cours moyen Cours supérieur
Enseignement primaire supérieure	1re Année 2e Année 3e Année 4e Année

Giáo-sư toàn là Tú-Tài, Cử-nhơn đã có học bên Pháp và Giáo-sư xuất thân trường Hanội.

Bổn trường lại dạy riêng Cours de Français cho những trò nào muốn sang qua Pháp học.

Ai muốn cho con cháu học thì xin gởi thơ trước ngày tựu trường là 1er Aout 1929 đặng bổn trường sắp đặt trước.

Ngày tựu trường là 1er, Aout 1929

Gởi thơ đề:

Monsieur Nguyễn-ngọc-Mỹ

Directeur de l'Institution Nguyễn-Ngọc (Ancien pensionnat Huỳnh-văn-Chợ)

Avenue de la Marne—Chợlớn

GIÁ TIỀN TRƯỜNG

Enseignement primaire

	Học trong	Học ngoài
Cours moyen	16$00	6$00
Cours supérieur	18 00	7. 00
1re Année	21.00	9. 00
2e Année	22. 00	10.00
3e Année	24. 00	12.00
4e Année	26. 00	14.00

Cours spécial de français.

Học trong 25$00. Học ngoài 13$00

Lời rao

Con trai út tôi tên là Thái-hồng-Đức kêu Chính Đức sanh tâm hoang đàng, không nghe lời cha mẹ dạy răng, thường ăn cắp tiền bạc mà xài phá. Ấy vậy tôi có mấy lời theo đây xin thân bằng và quyến hữu đừng ai giao tiền bạc cho nó cũng là cho nó mượn tiền dầu ít nhiều gì cũng vậy.

Như sau có xẩy ra điều chi thì tôi không can dự đến.

Chợlớn, le 9 Juillet 1929.

Thái-hồng-Hưng

373, Rue des Marins Cholon

Vạn-Hồi-Xuân

dược-phòng.

Rue Schrœder N° 25 Saigon

(Hiệu ông cọp bài)

SÂM NHUNG BẠCH PHỤNG HƯỜN

Trị đờn-bà con gái đặc thừa, huyết ứ huyết bằng, làm mửa, đau ruột, có tháng khi nhiều, khi ít, hư nhược tử-cung, bạch đái dầm dề các chứng. Thiệt là «Điều kinh - chưởng - tử an thai đệ nhứt đơn»

Mỗi-hộp .... 1$00

Thuận-Thái-Lai

Bổn hiệu có trữ bán đủ các thứ ngọc-thạch, như là Phỉ-thuý ngọc-khí, thanh nguơn ngọc-thạch, kiếm-linh-ngọc-thạch, và đủ các thứ kiếng kiến con mắt, cận thị, viễn thị, lão niên, toàn là kiến nước Mỹ đem qua, và thí nghiệm con mắt rất hạp vệ sanh, cũng có đủ thứ kiến kim-thoi rất đẹp giá rẻ.

Vậy xin mời quí ông, quí bà thừa giờ xin dời gót ngọc đến xem hoặc mua; không mua, Bổn-hiệu cũng vui lòng nghinh tiếp.

Thuận-thái-Lai

Rue des Marins N° 333 Cholon

Bổn chủ-nhơn cẩn-khải

Aux ciseaux d'argent TÂN-TÂN

TAILLEUR TONKINOIS

Chapellerie — Cordonnerie — Valiserie — Malles.

N° 148 Rue d'Espagne. — Saigon

Tiệm may lớn nhứt đã được đồng-bào chiếu cố.

Mới lại laines và serges kiểu modernes. Có sẵn các thứ áo lạnh đàn ông và đàn bà để dùng đi Dalat thiệt ấm.

Đóng giầy tây, giầy đàn bà, làm valises giả tây, nón liège đủ kiểu.

Tiệm ở cùng giẩy phố phòng-ngủ Namkỳ. Ở xa muốn lấy echantillons bổn tiệm xin sẵn lòng gởi.

Directeur, Trần văn Đức

DĨA HÁT BỘI

Kim thời bổn VAN-THÀNH-BAN Rút sang dĩa BÉKA điển khí. Hát rất lớn tiếng, nghe rõ như tiếng người hát. Không hao kim, hơi đằm ấm, không chắc tiếng. Tuồng hát thì hay hơn hết, không có dĩa hát bội nào sánh bằng.

Tuồng Mộc-quế Anh dưng cây trọn bộ 3 dĩa Tuồng Tống-tửu Đơn-hùng Tín trọn lớp 1 dĩa.

Có sáu Xuyến, cô tư Phúc, Mr Kỳ, là đào kép rất thinh danh. Và có dĩa *Chansons religieuses* và Bắc-kỳ mới lại, cũng lấy hơi điển-khí. Giá mỗi dĩa 2$80.

Có gởi contre-remboursement cho các nơi.

Trữ bán tại tiệm LÊ-VĂN TÀI

82 Rue Georges Guynemer. - Saigon

VẠN QUỐC

Tiết kiệm hội

(Vạn-quốc trữ súc Hội)

HỘI NẶC DANH PHÁP ĐỀ HIỆP VỐN

Tư bổn của hội 65.000 lượng (1.2 đồng rồi) 2.000.000 quan phật-lăng (1.4 đồng rồi)

Tiền Dư Trữ cuối năm 19.8 là 28.740 185.97.

Quản Lý Cối Đông-Pháp

25 đường Guynemer Saigon

Tél. 571

Hội các vé tiết-kiệm [illegible].

Xổ số lần thứ Hai Mươi hai Ngày 29 Juillet 1929; série N 1422 được ra.

Vé Tiết Kiệm số 1422 thuộc về série 1422 được hồi lại theo như giá tư bổn mình để là:

MỘT NGÀN ĐỒNG

Vé nầy của cô Jacqueline Sallet ở tại Tourane.

Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ tư 28 Aout 1929, 3 giờ chiều tại phòng làm việc của hội, 25 đường Guynemer, Saigon.

Ai muốn lấy vé Tiết Kiệm của hội lại tại mấy người Courtiers hay là Agents của hội, hoặc đến phòng văn Quảng-Lý Đông-Pháp số 25 đường Guynemer, Saigon.

Có một cuốn sổ các nghĩa rẻn gởi cho người nào hỏi.

Bổn-báo khải-sự

Xin độc giả lưu ý

Muốn cho khỏi lộn xộn về việc thơ từ và mất ngày giờ vô ích, bổn báo xin cho quí độc giả từ rày về sau, nếu gởi thơ nói về việc tiền bạc, mua báo v. v. thì gởi cho.

M. Nguyễn-văn-Bá

Quản-lý

Thần-Chung

Còn bài vở thì gởi cho M. Le Rédacteur en chef du Thần-Chung.

Những thơ từ nói việc riêng, xin đề ngoài bao hai chữ thơ riêng. Xin độc giả lưu ý cho.

Th. Ch.

Mười điều phải nhớ

Trong các độc giả yêu quí, ngài nào cao hứng viết bài gởi cho bổn báo xin nhớ mười điều sau này:

1. Những bài gởi tới, hoặc luận thuyết, hoặc tiểu-thuyết hoặc thời-sự dầu đăng hay không, do ở ý riêng của bổn báo không thể nói rõ được, xin các ngài đừng viết thơ hỏi tại sao không đăng, bổn báo không trả lời.

2. Những bài không đăng, bổn báo không trả lại bổn thảo, ngài nào muốn giữ lại văn-cảo, thì trước khi gởi, hãy chép lấy một bổn khác mà để lại được.

3. Giấy viết một mặt cho tiện sắp chữ. Nếu viết 2 mặt thì dầu bài hay mặc lòng, bổn báo cũng không có thể đăng.

4. Những bài (tiểu thuyết cũng vậy) có ý vì hờn riêng mà công kích người khác, hoặc vì tình riêng mà làm quảng cáo cho người khác, bổn báo không đăng, xin các ngài đừng gởi tới.

Riêng về khoản viết thời sự xin các ngài nhớ những điều sau này:

5. Bài viết thiệt vắn (chừng nửa trang giấy lớn), tránh bớt những tiếng « Ký giả... » « nhân tôi đi.... ».

6. Ngày nào, tháng nào xảy ra việc, việc xảy ra tại làng nào, tỉnh nào, hay ở đường nào, châu-thành nào, phải viết cho rành rọt.

7. Việc đã quá một tuần lễ rồi thì đừng viết nữa.

8. Những việc đàn bà ruộng chửi nhau, hoặc mấy ông làng đánh lộn v. v. mà không quan hệ đến nhân mạng, không hại đến luân lý chung của xã hội thì đừng viết.

9. Việc gì có biết chắc đích xác sẽ viết, đừng viết những việc thuộc về mục « nếu tiếng phong văn mà chẳng lầm, thì... »

10. Việc xảy ra thế nào, cứ theo sự thiệt như thế mà viết, đừng thêm lời phê bình.

T. C.

Tiệm ngành của hãng ông **J. GIUNTOLI** ở đường Catinat « HỘT-XOÀN » mới lại nhiều lắm, đủ thứ nước, đủ hạng, giá thật rẻ.

Xin mời quí-ông, quí-bà đến xem.

Huỳnh-văn-Thông dit Quế

Feuilleton—N° 20 Thần-Chung 1 Août 1929

DIEP-VAN-KY

CHƯA DỨT HƯƠNG THỀ

(Tiếp theo)

VII

Đông-dương bị vây

Hội đồng, chừng nào có lễ nửa con?

— Lễ đâu mà lễ hoài vậy má? Bộ má nhớ con hai quỷnh rồi sao mà hỏi lễ hoài như vậy?

— Một bà một cháu, sao cho khỏi buồn. Có mặt ở nhà rầy la chửi mắng, không mặt lại nhớ thương. Cơ khổ hồi hôm tao nhớ ngủ không đặng, nên bây giờ mới hỏi chừng nào có lễ.

— Tôi cũng nhớ gần chết!

— Mầy nhớ mầy đi thăm. Chớ tao lụm cụm đi đâu được mà không trông mấy ngày lễ?

— Thưa Má, nó mới nghỉ lễ hồi tháng tư tây đây. Chỉ có chờ lễ chánh chung đến ngày bãi trường, nó mới về đặng một lần nữa.

— Con Huê nó đi học năm nay là mấy năm rồi?

— Nó tựu trường lần thứ nhứt nhằm bữa 2 Septembre năm 1911, bây giờ đây là tháng 5, năm 1914, tính ra còn 4 tháng nữa, thì vừa đỗ ba năm.

— Mau thiệt, mới đó mà đã 3 năm rồi. Nó học khá không con?

— Khá lắm, mau lắm, năm tới đây thì nó sẽ thi bằng cấp sơ-học.

— Ờ, con Huê bây giờ cũng đã ra mã con gái lắm rồi.

— Bị má nói như vậy, nên chi hôm trước mới có thầy hội đồng Tân-phú len ten dắt con đến coi mắt.

— Đồ yêu, đồ qui, hơi đâu mà nói. Con người ta đương bỏ tóc xả, mà cũng đến đòn ren om sòm!

— Má ơi, có chi đâu mà ma qui. Người ta đến coi vựa lúa mình, chớ phải coi con Huê đâu. Ủa? mà sao mình ở nhà, từ mai chí tối cứ nói chuyện con Huê hoài?

— Ông nói, bà nói, mụ già nầy nói, thì làm sao cho ngớt. Vậy chớ nói chuyện ai bây giờ. Tội nghiệp con mẹ hội đồng! Nhớ lắm, mà dấu. Phải chi có nó ở nhà bửa nay, chắc nó lại làm bộ phiền mình sao làm cho con gái nó nhảy mãi. Vậy mà hồ mình không nói, thì nó lại khen ra.

Thật thế, từ 3 năm mấy nay ai vô nhà ông Nguyễn quang-Lân, thì cũng chỉ nghe chuyện cô Huê như hai mẹ con ông chủ ruộng đương nói bữa hôm nay. Tóc Huê nhiều, cẳng Huê nhỏ, bàn tay Huê tròn múp, mặt Huế hơi dài một chút, cặp con mắt Huê lớn không ai có: Cho đến Huê cười, Huê nói, Huê đi, chẳng có ngày nào mà chẳng nghe bà cụ già, hai vợ chồng ông chủ ruộng xóm nhau mà nhắc nhở, bình phẩm.

Phải chi cứ nghe lời họ nói, thì chắc ai cũng tưởng tượng ra một cô Huê đẹp hơn ai hết, lịch sự hơn ai biết, khôn ngoan, khéo léo hơn ai hết.

Thật sự, thì cô Huê cũng vừa người. Nước da trắng, tóc thật nhiều mà thật xanh, tay chưn tròn trịa, cặp con mắt dã lớn lại tinh anh, lỗ mũi hơi xẹp một chút, mặt cũng có hơi dài như lời bà hội đồng đã nói.

Nhưng ngoài cái nhan sắc trên bực tầm thường một chút, thì cô Huê có được cái nầy thật qui là cử chỉ đặc biệt của cô Huê: không yểu điệu theo kiểu mèo mướp của con gái xưa, mà cũng chẳng lanh lẹ cho đến rồi lau chau như mấy cô có học tây bây giờ; cười nói đoan trang mà lại đặng tươi tắng mãi.

Nhưng lòng dạ cô Huê, tuy nhỏ mặc dầu, chớ vẫn còn hơn nhan sắc, cử chỉ bên ngoài nhiều lắm. Mỗi khi bãi trường về đều có xin phép cha mẹ vô trong nhà ruộng mà thăm thầy học cũ là ông Trần đại Dụng, mỗi lần đi thăm lại đều có không vật nầy, cũng món khác, gọi là tình thầy trò ngày xưa.

Có ta vô thăm, chỉ buồn một chuyện là hễ ông Đồ thấy cô vào, thì lật đật đứng dậy, chào mừng tiếp rước chẳng khác chi đối với một vị qui khách nào. Mỗi lần có mỗi phiền:

«Thầy làm chi vậy tôi là học trò cũ, thì cũng như con cháu nhà. Thầy làm vậy tôi buồn lắm à. Còn cậu Thành nữa, hễ thấy tôi, thì trốn mất.»

Chuyện đó có vậy, mỗi khi thấy chiếc ghe hầu ông chủ đậu dưới bến, cô Huê trong mui bước ra, là cậu Thành đã lâm bộ dông tuốc ra ngoài ruộng. Nhiều khi ông Đồ cũng rầy la rằng nếu mầy làm vậy, thì thành ra thất lễ. Nhưng la rầy thì la rầy. Cậu Thành cũng cứ thói cũ mà làm mãi. Hỏi lại sao, lại cứ làm thinh. Vì chánh ngay cậu Thành cũng chẳng biết vì sao mà nói.

Hôm kỳ lễ Pâques vừa rồi đây, là lúc cậu Thành mới xin đặng chỗ làm thầy giáo, ở trường làng không xa chợ mấy, cô Huê bãi trường về, thình lình gặp cậu Thành đến nhà viếng ông chủ ruộng bà chủ ruộng.

Trong khi ông Nguyễn quang-Lân đương khen cậu Thành học thiệt mau, mới xuống tỉnh hai năm mà đã thi đậu đặng bằng cấp sơ học, cậu Thành đương khiêm cung từ chối nói rằng ơn ấy là ở nơi thầy giáo nhứt có công dạy, ông chủ bà chủ có công nuôi hai ba năm trước khi xuống trường tỉnh, thì cô ba Huê ở trong nhà bước ra:

Chào thầy giáo!

Cậu Thành ngó lại, thấy cô hai, mặt đỏ sượng sần, đứng dậy dạ dạ, không kiếm ra một lời gì mà đáp lại.

Bà Trần-quang Lân tức cười mà nói:

Con gái người ta không mắc cỡ, cậu, con trai, mắc cỡ cái gì. Tội nghiệp! từ tế thật thà lắm.

Cô Huê nói:

Vậy da má. Mỗi khi con vô kho thăm thầy học, mấy lần bãi trường trước, cậu Thành chạy đi trốn luôn luôn. Sao vậy?

Thưa cô, tại tôi không kịp mặc áo đen dài, nên sợ thất lễ, cậu Thành nói coi yếu xịu.

Ông chủ ruộng cười:

Nhà nho trắng! Con Huê nó là em út, cậu cũng như vai anh có chi đâu mà ngại. Thỉnh thoảng rảnh công việc, ra ngoài nầy chơi cho vui.

(còn nữa)

Thị-Trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 31 Juillet 1929... 11 f 35

GIÁ LÚA

Ngày 31 Juillet 1929	(kể 100 kilos
Vinhlong	7 15
Gocong	7 44
Saixan	7 42
Bai.. a	7 54
Cambodge, thứ trắng	7 14
Cambodge, thứ đỏ	6 60

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	11, 49
Gạo số 2	10 99
Gạo số 2	10, 40

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
Cap Tourane 3-8
d'Artagnan 6-8
Min 9-8
Azay Rideau 16-8

TÀU VÀ NHỰT
Porthos 2-8 13 b.
Chenonceaux 16-8

Ở BẮC VÔ
Aden 6-8
Chantilly 6-8
G. G. Roume 4-8
Bangkok 16-8

Tàu chạy

SANG PHÁP
Commissaire pierre Lecocq 3-8
Aden 8-8
Porthos 5-8
Chantilly 10-8
Bangkok 19-8
Chenonceaux 19-8

TRUNG VÀ BẮC
Comt Dorise 2-8 8 b.
G. G. Maurice Long 1-8 7 b.
G. G. Roume 8-8
Cap Tourane 7-8

TÀU VÀ NHỰT
d'Artagnan 9-8
Min 13-8

Minh tạ lương y.

Tôi chẳng may mang chứng bịnh ho lao nầy. Kể ba năm ăn làm không đặng. Thường ngày trong mình hay nóng lạnh. Mỗi lần ho trong cái phổi đều đau tức lắm. Ăn ngủ không đặng, đường kinh không có. Uống thuốc nhiều mà không hết. May đâu gặp đặng ông thầy Nguyễn-văn-Tinh ở Cholon đường Armand Rousseau số nhà 43 hiệu Tánh lý Đường thầy coi mạch chịu cho hết đưa một hộp (Bổ Phế Linh Đơn) về uống mười ngày coi trong mình thiệt bớt nhiều lắm, theo uống thêm mấy thứ thuốc nữa nay đã hết ho mà mỗi tháng có đường kinh kỳ như cũ nay tôi đăng vào báo trước khen thầy sao cho chư độc giả biết thầy hay mà tìm thuốc.

Giađịnh Phạm-thị-Ngọc
Kính tặng

NOUVEAUTÉS -- CATINAT

105, Rue Catinat. — Place du Théâtre — Saigon él. 730

Từ thứ tư 17 Juillet và những ngày sau.

GIÁ ĐẶC BIỆT

ÁO LÓT

Bằng cellular, cửa tay mousquetaires	2p20
Bằng percale thiệt đẹp, sọc màu và 2 cols	3.50
Bằng Zéphyr trắng đẹp, có sọc màu trước ngực, cửa tay và 2 cols	4.90
Bằng Zéphyr thiệt đẹp, có sọc màu kiểu thiệt đẹp và 2 cols	5.00

Lực năng bạc hổ

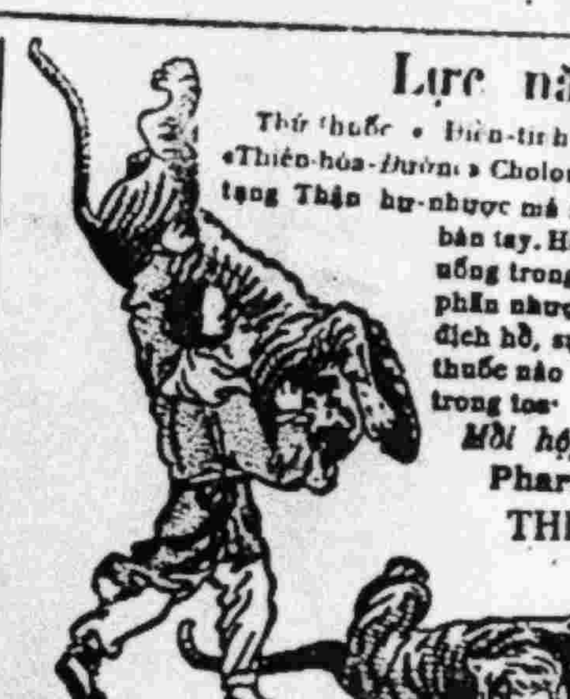

Thứ thuốc «Điền-tinh bổ thận hoàn» của nhà thuốc «Thiên-hòa-Đường» Cholon, là một thuốc trị các chứng vì tạng Thận hư-nhược mà ra đều hay nhứt, trị mau như trở bàn tay. Hễ uống nó thường thường hay là uống trong một tuần thì thấy thần hoàn phát phấn nhược vì cường thật quả sức năng địch hổ, sự công hiệu rất lạ lùng chẳng có thuốc nào bì kịp. Cách uống có chỉ rõ trong toa.

Mỗi hộp 4 viên giá là 1$00

Pharmacie-Sino-Ananmite
THIÊN-HÒA-DƯỜNG

N° 208 Rue des Marins—Cholon

Ngày nào ủng có bông tươi ở ĐALẠT.

Bông Oelliets từ 0$03 tới 0$07. Bông Glaieuls từ 0$07 tới 0$12.

Bó bông, trang bông tràng bông tro g uh bằng bông. *Mua tại:*

Đức-Thịnh
81, rue Catinat
Saigon

TRƯỜNG
Nguyễn-văn-Mùi

10. Rue Martin des Pallière 10
Ngan ga Dakao Saigon.

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. Nếu liệt-quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa:

Bút toán Thương mãi Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho lời to, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi.

Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những giấy tờ nhà buôn, luật sự nhà nước, ngân hàng, văn văn.

Viết thơ từ đơn trạng theo nhà buôn và các cách làm những tờ phiếu, giấy nợ cùng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân hàng (Documents commerciaux) Hai khoa nầy dạy giùm. Có đều chi muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trạng bằng máy viết nhà in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur làm mau cho kỳ.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn trong theo luật. Làm kỹ lưỡng và mau.

LA RIZERIE MODERNE

159-161. Boulevard de la Somme, Saigon

Bán góp

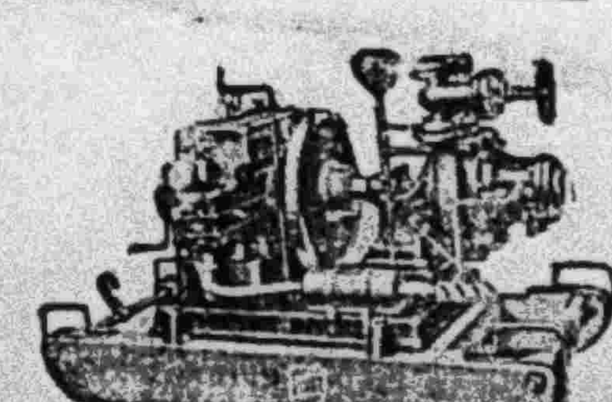

Đã cất trên 70 cái rồi lớn và nhỏ: điều đặng vừa lòng quí khách

Làm Đại - Lý độc quyền bán máy xay lúa và máy (moteurs Diésel) bên Đức - Quốc hiệu Otto Dentz và Koerber et Naumann.

Máy moto-pompe lấy nước vô ruộng: lớn và nhỏ—chạy bằng dầu cặng rất dễ giáng, ít hao dầu mỡ.

Máy đứng và nằm khỏi đốt đèn chạy nguội — Máy hơi (machine à vapeur), lò lửa (chaudière.)

Máy có sẵng tại hãng luôn luôn.

Trước khi quí ông muốn cất nhà máy xin gởi thơ mà hỏi thăm thì bổn hãng rất vui lòng mà đáp tùy theo ý kiến của quí ông.

ÁO MƯA!!

Mới lại thật nhiều, áo hạng, đủ kiểu có thứ bằng tissus anglais có sọc xanh, thứ bằng cao-su thật tốt.

ÁO LẠNH *bằng nỉ fantaisie Cho đàn ông và đàn bà, cổ giẻng nhung rất đẹp.*

TRỮ BÁN RAO HÀNG

Nơi hiệu: **NGUYỄN-VĂN-TRẬN**

94-96. Bd BONNARD — SAIGON

Giây thép nói số .178

Salon de Thé
Nguyễn-cử-An

27 Rue Sabourain Saigon

Nguyên tôi mới sang một tiệm bán bánh tây, các thứ đồ giải lao. Mỗi bữa ban mai có bán đồ điểm tâm cho quí ông quí thầy dùng. Trưa có bán nhiều món ăn khác nữa.

Cúi xin quí ông quí thầy giúp đường thương mãi tôi đặng thạnh hành thì tôi rất thâm cảm.

P. S. — Từng lầu của tôi cả muốn vậy ai muốn xin đến thương nghị.

Chủ-nhơn kính cáo

IDÉAL PHOTO

74, Boulevard Bonnard Saigon

Bổn tiệm mới có nhiều thợ thiện-nghệ, chuyên môn làm đủ các thứ hình theo kiểu mới, và làm hình rọi ra lớn đủ mầu: đen, sépia, sanguine và couleur, cho màu rất tươi và rất tinh thần.

Xin quí vị chiếu cố, bổn tiệm rất đa tạ.

Thơ và mandat xin gởi cho:

Bùi-văn-Bồn.— 74 Boulevard Bonnard Saigon

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

TRÀNG HOA TANG
(couronnes)
bằng cườm và bằng sành
Kể giá từ 8p.00

Giá riêng cho các hội Lương hữu và cho các người mua đi bán lại.

Ai muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille.

Anh Khóa,

KẺ CHUYỂN A-PHIỆN, MỚI LẠI!

Xin ông nào đã hẹn mua, mau lại lấy kẻo hết

Đỗ như-Liên
91—93, Rue d'Espagne, Saigon

Lời rao

Tôi là Barthélemy Nguyễn-Ngọc-Cẩn, Điền-chủ ở Châu thành Bentré. *Kính rao cho mọi người rõ rằng tôi không hề rang phạm tới những nợ nần của con tôi là Marcel Nguyễn-Ngọc-Lân, 21 tuổi đã vay nợ sẽ vay hỏi vì nó không nghe lời dạy bảo, bỏ nhà cha mẹ đi du hí du thực đã hơn một tháng nay.*

Vua thuốc lậu

Thuốc Từ-ngọc Liên có đủ thứ chuyên môn trị các bịnh lậu, tim la (sang-độc) hột, trẻ khí văn văn, bịnh nặng và lâu thế nào cũng mạnh dứt nọc, có con mạnh rẻ, thiên hạ hoang nghinh lắm, đã nổi tiếng là Vua Thuốc Lậu. Thuốc bạch đái, tiêu-sanh, tê bại, xuội, an-thai thiệt là kỳ phương linh nghiệm. Bán contre remboursement mua thuốc phải kể bịnh cho thật kỹ, thơ hỏi thăm phải để có trả lời, muốn bỏ Á-phiện nên hỏi thăm thuốc nầy trước hết, hay lạ lắm. Gởi 5 xu có lấy catalogue.

Thơ, dây thép để cho M. Đinh Thành Song *Pharmacien à CAI-NHUM (Poste).* — Có gởi bán ở *Saigon:* 30 Aviateur-Garros *Téléphone 923*

VÊTEMENTS sur MESURE
"Âu Chic Tonkinois"
LÊ-TIẾN-CHỨC
59, Rue Catinat -- SAIGON

Hết thảy Lục-châu ai cũng công nhận rằng tiệm may đồ ÂU-PHỤC hiệu "Âu Chic Tonkinois" lập ra đã lâu năm là may khéo hơn hết, mà giá lại rẻ, là vì có đủ các thứ hàng thiệt nhiều, mua thẳng bên Tây và Ăng-lê qua.

Có trữ bán thuốc Gia-truyền bệnh LẬU và GIANG-MAI thiệt là hay. Đau nặng thế nào uống cũng hết.

Thuốc LẬU..... giá 0$70 một ve.

Thuốc GIANG-MAI giá 1$50 một ve.

Bệnh nhẹ Lậu, uống 6 ve, Giang-mai 3 ve thì hết, gởi đi cùng các nơi theo cách Lãnh hóa giao ngân. Thơ và Mandat xin nhớ đề:

M. LÊ-TIẾN-CHỨC.
59, rue Catinat Saigon.

PHỤ LỜI NON NƯỚC

Dịch-giả : Nguyễn-văn-Qui

(*Giữ bản quyền*)

(*Tiếp theo*)

Ừ, em giao cái thân của em cho anh. Anh nói có lý thật; người tình nhân của em phải làm sao cho đến chừng em về nhà chồng thì cũng vẫn còn trinh tiết. Đó là anh ngừa trước mà như vậy là anh ngừa cho anh cái trinh tiết của em và danh-giá của em. Em có bao nhiêu đấy thôi, của cải của em con bấy nhiêu là cùng, cũng kể cái ái tình của anh vô đó nữa, rồi trinh tiết nầy, danh giá nọ đều về anh cả. Vậy em cầu cho anh lấy đó mà làm của cải của anh, kho vàng của anh và anh hãy giữ lấy để ngừa anh cùng ngừa em, nếu như cuộc đời nó bảo anh bỏ đi hay là bảo em thâu lại.

XXII

Ngày nào Phan-sinh và Mạnh đình-Lang cũng gặp nhau trong vườn đoạn mộc hay là trong nhà. Ông Mạnh lúc ấy đã có lòng yêu mến Phan-Sinh mà phải hay rằng cái yêu mến của ông Mạnh nó một ngày một tăng lên mãi. Phan-sinh là người có ăn học nên làm cho ông Mạnh truy ra nhiều vật rất vui lòng ông. Mấy cuộc vui nào của cha con ông Mạnh, mấy cuộc đi chơi nào của cha con ông Mạnh đều có Phan-sinh dự vào. Hai người tình nhân rất hân hạnh vô chừng trong sạch rồi không còn trù nghĩ đến cuộc hậu lai nữa, và cứ trông thấy hễ một ngày qua là một cái phúc hạnh đến. Nhiều khi, ăn cơm chiều rồi, bởi Phan-sinh chèo thuyền hay, nên thường dắt cha con ông Mạnh xuống thuyền, linh đinh trên dòng rạch, rồi có lúc đến khuya mới về.

Ôi đêm mùa hè biết bao là thú vị.

Đến lúc mặt Trời vừa chen lặng, đất còn lên hơi nóng, thình thoảng một ngọn gió huê mát thổi phất phơ mái tóc, thì không còn nghe tiếng chi khác hơn là tiếng dầm bơi, tiếng nước te hai bên bông thuyền kêu re re, còn hai bên bờ rạch ếch kêu trong sậy nghe rất buồn bã.

Vừng trăng đỏ đã lấp ló trên ngọn liễu trước kia, dọi yếu sáng xanh ngang mấy chòm lá. Chị Hằng bây giờ đã chường mặt lên cao. dòm xuống nước soi thử coi mặt trăng là bao nhiêu, tròn; là bấy nhiêu. Mạnh ở xa dòm mấy cây cao đen mực như hình ma lấp ló.

Còn hai bên bờ cỏ mọc dày bịt, xanh rì, có con đom đóm, nó chớp nháy tựa hồ như mấy vì sao nhái trên Trời.

Cô Mạnh thừa cái lúc êm đềm lặng lẽ nầy trổi giọng đồng hát mấy bài hát đạo và mấy câu hát huê tình nghe qua khiến sao khách đa tình cũng phải cảm động. Lại có một đôi khi, cha con ông Mạnh với Phan Sinh chung tiếng nhau mà ca lớn lên.

Nhưng lại ông Trời không có muốn cho người phàm tục thanh nhàn hơn ông, nên nếu chư độc giả dòm cho tận cái vòng phúc hạnh của người đời thì ắt thấy ngay rằng cái phúc hạnh ấy nó có tỳ, có tích một vài chỗ. Cho nên Mạnh đình Lang thường hay nói với Phan sinh rằng?

— Anh ôi, chúng ta thật là hữu phước lắm rồi em sợ cho Tạo hóa ghen tương mà chúng ta phải nào nề sâu thẳm chăng?

Phan Sinh khuyên giải nàng chớ có lo lắm, vả lại đã thương nhau thì còn ai mà xuôi cho rã rời nhau đặng. Tuy nghĩ làm vậy nhưng trong lòng của con người thường có một cái sự tự nhiên nó làm cho con người phải lo sợ về một cái vòng phúc hạnh không mây án không có tỳ, nghĩa là một cái vòng phúc hạnh vô ngằn cực điểm. Mình nghe chừng như cái nợ đời của mình, là cái nợ của mình mắc ở điều họa tai sẽ đến, rồi mình không trả đặng nên cái số lời nó cứ tăng lên mãi thành thử cái nợ đời của mình nó nặng triều triều đến một ngày kia mình phải hi sanh mà trả ngay.

Về phần Phan-Sinh chàng nghĩ rằng một ngày kia cha chàng ắt phải trả chức mà về dưỡng lão thôi thì lương bổng còn có bao nhiêu để dành cho chàng tiêu xài về tiền cơm tiền quán.. Cái lúc chàng phải tự mình nuôi lấy mình đã đến, con đường đời nó đã mở rộng cho chàng bước lên, cái buổi chàng bỗ phỏng muớn ở nhà ông Mạnh đã kề.

Còn nói đến ông Mạnh thì ngày đêm ông chỉ lo sợ cho cây cam khô. cho hoa trà héo Hễ mây đen phủ Trời thì ông phập-phồng lo sợ, có mưa đá phá tan vườn hoa của ông, và lại ông cũng không thể tìm gốc gát chữ r... đặng.

XXIII

Mạnh lão ký gửi Phan-Sinh

Thầy biết rằng tôi tiếp rước thầy thân mật là dường nào tôi rất mang ơn thầy về tình bầu bạn của thầy đối đãi với chúng tôi, con tôi và tôi. Nhưng lại buổi hôm nay, tôi biết chắc rằng cái tình bầu bạn ấy rồi không phải là bơ thờ như tôi đã nghĩ trước kia cho nên bổn phận của tôi buộc tôi phải đền bù những chuyện mà trước kia tôi không quan tâm đến.

Tôi biết chắc như vậy nên tôi không có thể rước thầy đến nhà như lúc trước nữa. Vậy xin từ đây hãy bỏ sự tới lui của thầy đi. Mấy lần thầy đến chơi ở nhà tôi, thiệt là vui vẻ cho tôi lắm, bởi vậy tôi tuyệt giao với thầy là bất đắc dĩ mà thôi, chớ còn tôi cũng tiếc thầm đó.

(*còn nữa*)

Ai muốn dùng vải đã tốt mà lại lâu rách thì nên đến

Hiệu : VẠN-HÒA

CHOLON
38, ĐƯỜNG GOCONG, 38
— GIẤY THÉP NÓI 102 —

VẠN-HÒA CHỦ-NHƠN

THE SINGAPORE STORE

« Succursale » N· 158 Rue Catinat Saigon.

Branche Store : 15 Rue Vannier

Chappellerie — Chaussures — Cravates, etc.. Expédition contre remboursement à l'intérieur.

Gia-Long Học-Đườ'ng

148 170, Đườ'ng Chasseloup-Laubat.

Ngày tựu trường : 1er Août 1929

Trườ'ng lanh nuôi những học-sanh từ 7 tuổi trở lên và dạy từ Ban tiểu-học, Sơ-học đến Tốt-nghiệp. Kỳ tựu trường nầy có lớp 1e année và 2e année về Ban Tốt nghiệp.

Hãy hỏi cuốn điều lệ học tại trườ'ng.

Gáy-yêu trở' nên Tráng-kiện

Bởi nhờ uống HUYẾT-TRUNG-BỬU, Hiệu con bươm bướm của Đại-Quang dược phòng 46 Boulevard Tổng-đốc-Phương Cholon và 47, Phố hàng Đường Hanoi.

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG — HIỆU CON BƯƠM BƯỚM

Lo lắng quá độ sắc mặt xanh như tàu lá, chân tay bải hoải, không muốn cựa cậy.

Dâm dục quá độ sinh ra tối tăm mặt mũi, đau lưng, mỏi gối, lỗ tai ù ù như tiếng gió thổi, trống ngực đánh luôn, hai mắt hoa như đom đóm.

Đàn bà ít sữa hay sữa không tốt, uống thuốc nầy vào, thì cho con bú, đứa con sẽ khoẻ mạnh hơn xưa. dương kinh không đúng, khi sớm khi trậm, hay tới kinh kỳ thì thấy lầm nhầm đau bụng, hoặc nhiều quá không dứt. Uống thuốc nầy vào hiệu nghiệm như thần.

Mỗi lọ nhớn giá là 2$00 — Mỗi lọ nhỏ giá là ...1$20

Của Annam làm ra

Bổn tiệm chuyên làm vòng-bông cườm (couronnes) đã xuất sản được nhiều, nên tính giá hạ hơn các nơi. Kiểu đẹp, lạ mà đã thêm giá từ 1$ sắp lên tới 100$. Ai gia công cho các hội tương-tế, xin đồng-bào hãy cho công nghệ mua giúp đỡ.

Bán sỉ và bán lẻ do nơi :

"LA TORTUE"

TAM-THÀNH-DƯỢC

1· Trừ tê—2· Bổ huyết.—3· Giải lao?

1·-Trừ tê bại nhức mỏi sưng sốt rất thần hiệu, mỗi hộp 1$20.
2.-Điều kinh trừ bạch-đái hạ. Xây xẩm xót ruột rất hay, mỗi hộp 1$00
3.-Bổ huyết giải lao giải trí não. Làm việc mệt mỏi thường dùng, mỗi hộp 1$00
Cách mua thuốc gởi mandat đề :

Monsieur Trương-Minh-Y
Chủ tiệm Tạo-Nhơn-Đường.
N· 4. rue de la Gare Hoeman

Muốn đến bổn hiệu đó ngay bến xe lửa đậu

CÁI VỐN 340p.00

Đủ phong túc một đời

Có một cái máy chụp hình mà lại có người biết giày cho mình tập sành nghề chỉ trong 6 tháng thì mỗi tháng sẽ kiếm được cái lợi một vài trăm bạc.

Bổn tiệm chỉ định mỗi tỉnh trong Lục-Châu lấy hai người về học tại Saigon (ai dưới 21 tuổi phải có giấy cha cho phép) khi đã tập sành nghề rồi Bổn-Tiệm sẽ mách việc cho làm, không sợ có nghề mà không có công truyền kiếm lời.

Vậy ai có 400$00 Bổn Tiệm sẽ bán cho một cái máy hình 13 x 18 với cả đồ phụ tùng đáng giá 340$00 còn 60$00 để ăn trong 6 tháng mà học, thì nên viết thơ ngay kẻo quá số hai người, mỗi tỉnh thì bổn tiệm không nhận nữa.

PHOTO KHÁNH-KÝ

N· 54 Bd Bonnard Tél. N· 410 Saigon

Phòng dưỡng bịnh

Của Lương-Y L. VINCENS

36 đường Lagrandière Saigon.

Hãng

Comptoir Auxiliaire de Commission et Représentations

115, Bd de la Somme Saigon

Máy chạy bằng dầu cặn thiệt tốt, ít hao và nhồi đốt đèn là máy.

« AMADOU »

Hãy kiếm cho được thứ máy nầy.

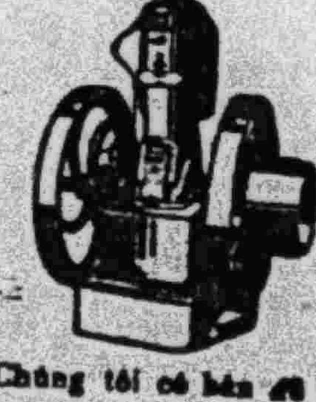

Chúng tôi có bán đủ thứ máy, máy xay gạo, máy cưa máy gạch v. v. ròng đồ tốt và cũng thiện nghệ đóng tàu hơi kiểu mười kiểu limousine bằng cây giá tỉ thiệt tốt. Bán chịu giá phải chăng.

DONNET - SIX

Xe-Hơi 6 Máy nầy ít hao hơn hết

Có sức mạnh, nhẹ nhàn,
Lên dốc chắc ý.
Thẳng lẹ, nhíp tốt,
Kiểu lịch sự và rộng rải.
Đi 100 km hao 11 lích dầu.
Là thứ xe kim thời
Có bán tại :

Hảng JEAN COMTE

34 BOULEVARD NORODOM - SAIGON

PHÁP-HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.
Tư bổn đóng đã hết .... 50. 000. 000. quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine ... 50. 000. 000. quan
Tiền dự trữ .... 22. 229. 000. quan

Các sở đại lý ở Paris, — Lyon — Marseille — Bắc-kinh — Thượng-hải — Thiên-tân — Hương-cảng.

CÁC SỞ ĐẠI LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP. — Hải-phòng — Hanoi — Nam-vang — Vinh — Đà nẳng — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Làm đủ các công việc thuộc về Ngân-Hàng.

KIẾN CON-MẮT

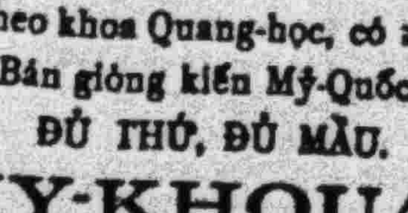

Chế kiến theo khoa Quang-học, có máy Điện-khí coi con mắt. Bán giòng kiến Mỹ-Quốc.

ĐỦ THỨ, ĐỦ MÀU.

MY-KHOUAN

231 RUE DES MARINS

(Ngang xe Điện giữa — CHOLON)

Phạm-hạ-Huyên

Transitaire

Adresse télég. «Transita Saigon»

Douane Transports, Bagages, Expéditions

Fournisseur de Plantation : — Manteaux, Chapeaux, bottes, Vêtements de coolies, Tabac du Tonkin, Poissons secs, etc.....

Vạn-Hội-Xuân

đại dượ'c phòng

N· 25 Rue Schroeder Saigon

(Kế bên chợ-mới Saigon)

Vạn-Hội-Xuân
Đại dược phòng

NHA IN BAO - TON

Máy mới, chữ mới.

Hoặc ai muốn in thơ, tuồng, truyện sách cùng là bất kỳ món chi thuộc về nghề in, thì xin gởi cho. Bảo-tồn là đặng vừa ý.

In mau và khéo lại thêm giá vừa phải

Nhà in Bảo-Tồn, 23 Rue Filippini Saigon